

De ondoorgrondelijke natuur van
Karel van der Toorn

Loverboys

Onderzoeksobject
bij pedagogiek en
onderwijskunde

Consultants

De macht van adviseurs
bezien in de praktijk

Word lid

Weekje vereniginghoppen
voor aspirant-leden

Studentenaanbiedingen

regionale advertentiepagina

www.studentenbladen.nl

WINSTON KINGDOM ELKE ZATERDAGNACHT IN DE WINSTON ALTERNatieve DANCE, POP, ROCK & INDIE HITS IN DE BLENDER TOT MAAR LIEFST 5 UUR

ENTREE: 5 EURO
50% KORTING MET JE OV
WARMOESSTRAAT 131, AMSTERDAM
MEER INFO: WWW.WINSTON.NL

OVERBOARD

P60

€1-korting met UVA / VU / NVA collegekaart op deurticket!

Za 3 apr Prof. Nomad & Paul de Munnik
Tribute to Van Morrison

Za 17 apr Vive La Fête + Dans Anders

Za 24 apr Club r_AW: ophidian, Deathmachine, e.a.

Do 29 apr Q-Night: 80's & 90's Unlimited

Za 8 mei The Subs Heroes of Electro

CONCERTEN
DANCENIGHTS
DEFENRUIMTES
STAGEPLAATSEN
VRIJWILLIGERSWERK

Voldoende parkeergelegenheid en goede (nacht)verbindingen met Schiphol, Amsterdam Z-O en Amsterdam CS
P60 Poppodium | Stadsplein 100a, Amstelveen | T 020 345 3445 | F 020 345 3446 | E info@P60.nl | www.P60.nl

Snel een tijdelijke studentenwoning?

Ymere
wonen, leven, groeien www.ymere.nl

HAVE YOU EVER STAYED IN A HOSTEL?

LONDON - EDINBURGH - PARIS - BRUGES - BERLIN
AMSTERDAM - NEWQUAY - BRIGHTON - BATH
PRAGUE - OPENS 2010

St. Christopher's Inns
live your life
www.st-christophers.co.uk

BOOK YOUR BED NOW
+44 (0) 208 600 7500
www.st-christophers.co.uk

GET A GOOD NIGHT'S REST OR PARTY ALL NIGHT

MEET NEW FRIENDS FROM AROUND THE WORLD

SAFE AND SECURE CENTRAL

CHEAP BEDS STAY FOR AS LITTLE AS £11

te koop!
starterswoningen in Amsterdam
direct beschikbaar
www.eigenhaard.nl

EIGEN HAARD gewoon goed in wonen

Ook adverteren in de Studentenaanbiedingenpagina?

Bel Maarten de Wit of Mandy Buis voor gratis advies en meer informatie over de advertentiemogelijkheden.

Telefoon: 023 5714745
E mail: m.dewit@bureauvanvliet.com
E-mail: m.buis@bureauvanvliet.com
www.bureauvanvliet.com

| UvA Essayprijs | deadline 26 april | Thema: De ideale student | 1ste prijs: boekenbon t.w.v. €250,- |

UVA ESSAYPRIJS

De **STUDENTENRAAD** wil graag weten hoe de ideale student er uit ziet

THEMA	DE IDEALE STUDENT
MAXIMAAL	800 WOORDEN
DEADLINE	26 APRIL

1STE PRIJS Boekenbon ter waarde van €250,-

JURY
Dymph van den Boom (Rector Magnificus),
Jim Jansen (Hoofdredacteur Folia),
Michiel van Kernebeek (CSR),
Peter Starreveld (Docent van het Jaar 2009)
Iris Breetveld (COR), Robert Dijkgraaf (Voorzitter KNAW)
Tineke Jong (BC)

MEER WETEN? www.studentenraad.nl/essaywedstrijd

xerox Folia SRS

inhoud #27

illustratie Pascal Tieman

geldingsdrang

Toegegeven, zijn voorgangers Sijbolt Noorda en Jankarel Gevers waren *a hard act to follow*. Maar de onopvallende theoloog is dan ook uit ander hout gesneden dan de geziene en bevlogene heren die hij opvolgde als bestuursvoorzitter. Toch heeft Karel van der Toorn volgens intimi minstens zoveel geldingsdrang. 14

Van der Toorn

Het profiel vind ik een van de mooiste en meest interessante journalistieke genres. Bij een profiel wordt niet een persoon zelf geïnterviewd, maar worden er mensen uit zijn of haar *inner circle* bevraagd. Een goed geschreven profiel zet op een objectieve manier de persoon neer en schetst ook een beeld van zijn mindere kanten. In deze *Folia* hebben we drie pagina's ingeruimd voor een profiel van Karel van der Toorn, de collegevoorzitter van de UvA en de HvA. Drie pagina's over een man die bijna geen student kent? Inderdaad. Als voorzitter van beide instellingen is Van der Toorn verantwoordelijk voor 70.000 studenten en bijna 10.000 medewerkers. Van der Toorn zit bijna vier jaar in het zadel en deze maand wordt door de Raad van Toezicht, het controlerend orgaan van de UvA, beslist of hij hier ook de komende vier jaar met de scepter zwaait. Voor de rubriek *Wat doet Karel* op www.folia.nl spreek ik de voorzitter al drie jaar elke week en daarnaast zien we elkaar zonder afspraak nog vrij regelmatig. Daardoor heb ik ook een goed beeld van hem. Hij is relaxed, bescheiden, aardig en vindt zijn werk duidelijk erg leuk. Dat is een kracht en probleem te gelijk. Als hij wat meer karaktereigenschappen had overgenomen van voormalig vicevoorzitter Rob Scheerens, dan was de UvA wellicht een stuk verder geweest op gebied van huisvesting en financiën. Of als hij zich meer had gedragen als voormalig voorzitter Sijbolt Noorda, die zich de belangrijkste man van Amsterdam voelde, dan zou dat ook positieve effecten voor de UvA hebben gehad. Maar Karel is Karel. Wars van wat anderen van hem vinden en met een grote liefde voor de wetenschap en de UvA. Daarom wordt hij met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid deze maand herkozen.

Jim Jansen, jff@folia.uva.nl

cover Pascal Tieman

Noord/Zuidlijn

Architectuurhoogleraar Vincent van Rossem ziet het met lede ogen aan 8

loverboys

Symposium over de praktijken van misbruikende mannen 10

consultants

De overheid geeft miljarden euro's uit aan externe adviseurs. Politicologe Jantine Grijzen ging bij hen zitten en observeerde 19

verenigt u!

Rondneuzen bij studentenverenigingen, ideaal voor twijfelaars 21

weekgast: Anna van der Tas

Studente Russisch in Siberië:

'Dagelijks leven *below zero* in Irkoetsk' 22

en verder:

nieuws 4-7, opinie/stage 8-9, in beeld 12-13, annonces 18, lezingen 20, Fen is uit/het beste/eten 23, Dijkgraaf/Curvers/overigens 24

colofon

Folia: Weekblad voor de Universiteit van Amsterdam, Vendelstraat 2, 1012 XX Amsterdam, tel. 020-5253981, fax 020-5253980, redactie@folia.uva.nl **website:** www.folia.nl **uitgever:** Stichting Folia Civitatis
redactie: Floor Boon, Mirna van Dijk (eindredacteur), Jim Jansen (hoofredacteur), Maud Janssen, Marit van Kooij, Margot Riedstra (secretariaat), Henk Thomas, Dirk Wolthekker **medewerkers aan dit nummer:** Bram Belloni, Bob Bronshoff, Emma Curvers, Robbert Dijkgraaf, Kirsten Dorrestijn, Julie de Graaf, Anne Rose Haverkamp (correctie), Anne Koeleman, Marc Kolle, Harmen van der Meulen, Arjan Roodink, Pascal Tieman, Won Tuinema, Tjebbe Venema, Fen Verstappen, Hans van Vinkeveen, Lisette de Zoete **redactieraad:** Wouter Breebaart, Simon Dikker Hupkes, Albert Goutbeek, Lief Keteleer (voorzitter), Jaap Kooijman, Bert Vuijsje **zakelijke leiding:** Paul van de Water **art direction:** Pascal Tieman **opmaak:** Carl Zevenboom **druk:** Dijkman Offset, Diemen **advertentiewerving:** Bureau van Vliet bv, Zandvoort, tel. 023-5714745, fax 023-5717680, zandvoort@bureauvanvliet.com **abonnement:** € 46,90 per jaargang **opgave:** 020-525 3981, mededelingen@folia.uva.nl of www.folia.nl. Het is niet altijd mogelijk de rechthebbenden van de foto's op de prikbordpagina te achterhalen. Rechthebbenden van het beeldmateriaal kunnen zich bij Folia melden via: redactie@folia.uva.nl

IC moet fors bezuinigen

■ 'Gedwongen ontslagen sluit ik niet uit,' aldus directeur Hans Nederlof.

■ Medewerkers klagen over in hun ogen exorbitante salaris van directeur.

Het Informatiseringencentrum (IC) moet structureel acht miljoen euro bezuinigen op een begroting van een kleine 35 miljoen. Directeur Hans Nederlof zegt dat de bezuinigingen van zijn dienst onderdeel zijn van de totale bezuinigingstaak van de UvA. 'De UvA is in zwaar weer terecht gekomen en moet zeventien miljoen euro per jaar bezuinigen. Aangezien onderzoek en onderwijs zoveel mogelijk worden ontzien, treffen de bezuinigingen dus in de eerste plaats de ondersteunende diensten.' De directie van het IC zet in op ver-

schillende 'bezuinigingsroutes'. *Nederlof*: 'We gaan om te beginnen onze prioriteitenagenda aanpassen. Bij het IC lopen gemiddeld veertig tot vijftig projecten: van de vervanging van het SIS [een informatie- en administratiesysteem, red.] tot het upgraden van blackboard. Ten tweede gaan we kijken of we met minder kwaliteit van de werkplekken genoeg kunnen nemen. Ten derde willen we een efficiencyslag maken: we gaan computerhardware minder snel vervangen en we zullen minder externe mensen in gaan huren.'

Medewerkers van het IC die *Folia* anonieme mails toestuurd over de situatie op het IC, zeggen dat Nederlof extern is ingehuurd en niet op de loonlijst staat. Ze zeggen dat hij 'ver boven de Balkenende-

norm' verdient. Nederlof zegt in reactie hierop dat hij het 'niet gepast' vindt uitspraken te doen over zijn contract. Er zijn volgens Nederlof dertig externe medewerkers bij het IC. Het aantal medewerkers in vaste dienst bedraagt omgerekend naar fulltime banen, zo'n 180.

Uit genoemde mails blijkt dat er nog meer bezuinigingsvoorstellen de ronde doen, waaronder het uitbesteden van het mailsysteem aan Google en het schrappen van een aantal softwarepakketten. Of er in het personeel gesneden gaat worden, is nog niet zeker. 'Maar ik sluit niets uit, ook gedwongen ontslagen niet,' zegt Nederlof. Volgens medewerkers van het IC zal er voor 1,4 miljoen euro in de personeelskosten worden gesneden. Nederlof wil dat bedrag niet bevestigen. (DW)

Wikipedia kritisch beschouwd

■ Wikipedia is in populariteit de achtste website ter wereld.

■ 'Vijftig procent van de wikipedianen zijn jongeren.'

'Wikipedia is niet alleen interessant omdat het zo vaak gebruikt wordt. Het is ook interessant omdat veel mensen vraagtekens zetten bij het feit dat mensen die geen experts zijn kennis en informatie kunnen aandragen.' Dit zei Wikipedia-onderzoeker Joseph

Reagle op 26 maart tijdens de conferentie 'Critical Point of View' in de Openbare Bibliotheek Amsterdam. Wikipedia is een online encyclopedie waaraan iedereen kan bijdragen. In populariteit is het de op zeven na grootste website ter wereld. Het onderwerp 'Wikipedia' bleek een zeer verschillend publiek bezig te houden. De Spaanse wetenschapper Felipe Ortega vertelde zich vooral bezig te houden met kwantitatief onderzoek naar Wikipedia, zoals de demografie van de zogenaamde 'wikipedianen',

mensen die hun bijdrage doen op de website. *Ortega*: 'Vijftig procent van de wikipedianen zijn jongeren die veel tijd hebben. Bij het gebruiken van en het oordelen over Wikipedia is het zeer belangrijk te weten wie er wel en wie er niet bijdraagt.' Er werden tijdens de conferentie veel voorbeelden gegeven van de onbetrouwbaarheid van de website, maar de lezingen lieten ook zien hoe Wikipedia creativiteit uitlokt en hoe er wordt gewaakt over de feitelijke juistheid van de website. (MvK)

Persbreidel bij diesviering FNWI

■ Op 25 maart vierde de Faculteit der Natuurkundewetenschappen, Wiskunde en Informatica haar tiende verjaardag.

■ Fotograferende en filmende pers was niet welkom bij de feestelijke bijeenkomst.

Angst voor een demonstratie tegen de geplande reorganisatie van de faculteit leidde er op 25 maart toe dat er geen fotograferende en filmende pers aanwezig mocht zijn bij de viering van de tiende verjaardag van de Faculteit der Natuurkundewetenschappen, Wiskunde en Informatica. In de grote collegezaal van de bètafaculteit op het Science Park vonden verschillende toespraken plaats van bestuurders, wetenschappers en studenten. CampusTV was 's morgens getipt dat er tijdens het feestgedruis mogelijk een demonstratie zou plaatsvinden tegen de facultaire reorganisatie, en belde met de afdeling communicatie van de faculteit. 'Er werd geschrokken en paniekerig gereageerd,' zegt cameravrouw Mirela Dačić van CampusTV. 'We zijn gewoon op pad gegaan, maar kregen bij aankomst te horen van Marlous Mollee dat we de collegezaal

Cameravrouw Mirela Dačić in discussie met Marlous Mollee / foto Arjan Roodink

niet in mochten. Ze zei dat we niet op de lijst stonden. Maar zo'n lijst was er helemaal niet. Allerlei mensen liepen in en uit. We hebben hen gevraagd of ze op een lijst stonden. Dat was niet zo, zeiden ze.' Inmiddels was *Folia*-fotograaf Arjan Roodink gearriveerd om het feest te fotograferen, maar ook hij kwam de zaal niet in.

De redactie van *Folia* sprak telefonisch met Mollee om te vragen waarom de fotograaf en cameravrouw werden geweigerd. 'Ik heb geen idee,' zei Mollee. 'Maar ze mogen niet naar binnen.' Ze sprak niet over een lijst. Cameravrouw en fotograaf zijn uiteindelijk gaan filmen en fotograferen in de centrale hal. Er is geen demonstratie geweest. (DW)

Aletta kiest *Folia*

Het artikel 'Lesbisch zijn is politieke keuze', verschenen in *Folia Civitatis* van 18 november 1972, is door het Instituut voor Vrouwengeschiedenis Aletta geselecteerd als 'een van de meest invloedrijke teksten in Nederland', zo heeft het instituut aan *Folia* laten weten. In het artikel interviewt Jeanne Doomen leden van de actiegroep Paarse September. De toenmalige lesbische UvA-studenten Noor van Crevel, Stephanie de Voogd en Maaïke Meijer, was ontevreden met het beeld dat door het COC werd verspreid over homoseksualiteit. 'Bij het COC gaan ze ervan uit dat homoseksualiteit voor vrouwen hetzelfde is als voor mannen.' Paarse September voerde geen directe actie, maar verspreidde 'bewustwordingsprikken via ingezonden brieven'. Het artikel wordt opgenomen in een database over de geschiedenis van feministische ideeën. (DW)

Parkeren

Het parkeren op het Science Park leidt tot wreveld onder medewerkers. Door een tekort aan parkeerplekken en doordat de nog steeds aanwezige aannemers een deel van de parkeerplaatsen gebruiken, wijken UvA medewerkers uit naar andere plekken op en buiten het terrein. Twee medewerkers hebben onlangs een bekeuring gekregen omdat hun auto verkeerd stond geparkeerd. 'Sinds de oplevering van het nieuwe gebouw is het lastig om een plek te vinden,' zegt Ron Vonk, die werd bekeurd. Een woordvoerder van de FNWI kent het probleem. 'De laatste maanden komt er steeds meer bouwverkeer omdat we in de afrondende fase van de nieuwbouw zitten. Er zijn inmiddels meer parkeerplekken gecreëerd voor het bouwverkeer en er wordt niet meer op de openbare weg geparkeerd.' (JJ)

'Niet trots' op corps

Tijdens de feestweek van het Amsterdamse Studenten Corps (ASC/AVSV) begin februari liepen de feestelijkheden binnen en buiten de sociëteit in de Warmoesstraat uit de hand. Buurtbewoners spreken van vechtpartijen met de politie en totale paniek op straat. Het ASC ontkent dit maar sloot desondanks anderhalve week de deuren van haar sociëteit. De sociëteit in de Warmoesstraat sluit bovendien een maand lang om een uur 's nachts, in plaats van om vier uur. Het ASC ontvangt jaarlijks subsidie van de UvA en rector magnificus Dymph van den Boom regaert 'not amused' op het bericht. 'Wij gaan een gesprek met het bestuur aan om hen te wijzen op hun verantwoordelijkheid. We zijn hier niet trots op.' (MvK)

Asva Studentenunie wordt 'De Asva'

■ Asva wil zichzelf opnieuw uitvinden en reorganiseren.

■ Medewerkers worden voortaan beoordeeld op prestaties.

De Asva Studentenunie, meestal kortweg 'Asva' of 'de Asva' genoemd, gaat reorganiseren. Het Asva-bestuur onder leiding van Dave van der Pol heeft een reorganisatieplan opgesteld dat op 22 maart is goedgekeurd door de algemene ledenvergadering. De drieduizend leden tellende Asva werkt volgens het bestuur niet efficiënt genoeg en moet daarom een 'slagvaardiger organisatie' worden, 'meer gericht op de output van medewerkers'. Tussen de verschillende onderdelen en commissies waaruit de Asva bestaat moet bovendien meer samenwerking ontstaan. Naast een

reorganisatie wordt ook de naam van de Asva mogelijk gewijzigd. 'De huidige organisatiernaam wordt te vaak verkeerd uitgesproken of geciteerd,' zegt Van der Pol. Aanvankelijk heetten we Algemene Studentenvereniging Amsterdam, later werd er gefuseerd met de studentenvereniging Obas en werd het Asva/Obas, daarna kwam de Studentenunie erbij en werd het Asva Studentenunie. Die laatste naam hebben we nog steeds, maar iedereen zegt "De Asva", daarom kunnen we ons beter gewoon zo noemen, want het gebruik van verschillende namen door elkaar leidt tot verwarring. Er zijn mensen die menen dat we een studentenunie zijn met de naam Asva. Dat is dus niet zo en dat leidt tot verkeerde beeldvorming.' 'De Asva's nieuwe stijl krijgt drie organisatiepijlers: 'studentenleven', 'diensten' en 'be-

langen'. Binnen die pijlers gaan mensen met elkaar samenwerken, zegt Van der Pol, en niet meer langs elkaar heen, zoals nu vaak gebeurt. 'Het Asva Rechtsbureau bijvoorbeeld verleent rechtsbijstand aan studenten, maar moet daarbij samenwerken met onze Front Office, waar de hulpvraag binnen komt. Die samenwerking moet beter, want waar het waar het om gaat is dat we dingen doen die voor studenten belangrijk zijn en dat kan soms beter.' Ook de arbeidscontracten gaan veranderd worden. *Van der Pol*: 'Medewerkers worden nu per uur betaald en werken daarnaast voor een deel vrijwillig, onafhankelijk van de kwaliteit van hun output. Dat moet anders: we gaan mensen een vast bedrag per maand betalen en ze beoordelen op wat ze voor studenten doen. Het gaat er niet om *dat* er een *Asva Peper* is, maar hoe *goed* die is.' (DW)

Een mannelijke miss?

■ AT5 en RTV Noord-Holland zoeken de Rondemiss voor de Giro d'Italia die begin mei in Amsterdam van start gaat.

■ UvA-student Yair da Costa hoort bij de beste 10.

In de afvalrace *Ciao Bella* gaan AT5 en RTV Noord-Holland op zoek naar de 'Rondemiss Giro d'Italia'. Een Rondemiss moet de winnaar van een etappe huldigen van de Giro d'Italia, een van de grootste wielervedstrijden van de wereld die door meer dan dertig landen wordt gevolgd. Geschiedenisstudent Yair da Costa eindigde bij de tien finalisten. De jury van *Ciao Bella* beoordeelt de kandidaten op uiterlijk, kennis over Italië en sportiviteit. *Idols*-achtige praktijken hoeft de kijker niet te verwachten: behalve de kandidaat die dacht dat Mussolini de huidige premier van Italië is, hebben weinig kandidaten zich in de eerste afleveringen voor schut gezet. Eerder dit jaar riep de

Yair da Costa met pet te midden van de overige kandidaat-missen / foto AT5

Amsterdamse afdeling van GroenLinks op tot deelname van mannen en traves-

tieten aan deze afvalrace. Deze oproep en Da Costa's deelname die daarop volgde, heeft zowel in het binnen- als buitenland voor opschudding gezorgd. De Italiaanse organisatie van de Giro benadrukte in de krant *La Stampa* dat de missen allemaal vrouwen zullen zijn en desnoods uit Italië worden meegenomen. Met zijn deelname wilde Da Costa testen hoe homovriendelijk de organisatie van de Giro is. *Da Costa*: 'Daarnaast werd ik ook geïnspireerd door mijn liefde voor Italië.' De organisatie van het programma stond, in tegenstelling tot de organisatie van de Giro, wel sympathiek tegenover zijn deelname. Hoe ver Yair uiteindelijk is gekomen, mag hij van de organisatie niet zeggen en was bij het ter perse gaan van deze *Folia* nog niet bekend. *Da Costa*: 'De volgende aflevering maakt veel duidelijk.' (MvK)

Zie voor uitzendtijden en gemiste afleveringen: <http://www.at5.nl/tv/ciao-bella>

Hetero's met een open mind ook welkom

■ Er is een nieuwe studentenvereniging: de Amsterdamse Studentenvereniging Gay.

■ 'We denken dat er behoefte is aan een platform waar mensen zichzelf kunnen zijn,' zegt bestuurslid Merel van Kessel.

Naast UvAPride, het UvA-platform voor homoseksuele, biseksuele en transseksuele studenten en medewerkers, is er nu ook een 'Amsterdam-brede' roze community: de Amsterdamse Studentenvereniging Gay (A.S.V. Gay). De nieuwe studentenvereniging staat open voor studenten van de UvA, VU, HvA en Hogeschool InHol-

land. 'We denken dat er behoefte is aan een platform waar mensen zichzelf kunnen zijn,' zegt Merel van Kessel, studente communicatiewetenschap aan de UvA en bestuurslid van A.S.V. Gay. 'Er is nog geen studentenvereniging voor homo's. Daarom hebben we A.S.V. Gay opgezet. *Open minded* hetero's zijn trouwens ook welkom.' Naast Van Kessel bestaat het bestuur uit nog twee UvA-studentes: Nora Neuteboom en Suzanne Roodenburg. Ook HvA-studente Fien de Vries zit in het bestuur.

Op 1 september beginnen de activiteiten van de vereniging. 'We willen graag borrels organiseren. Daarnaast zouden we graag willen dat er verschillende

activiteiten worden georganiseerd door actieve leden, zoals een dagje naar Artis, een filmavond, een debat of een feest,' zegt Van Kessel. 'Zelf hebben we daar nog geen concrete plannen over, daarom organiseren we een bijeenkomst voor geïnteresseerden die ons feedback kunnen geven.' Voor 'jonge heren', waaronder veel studenten, bestaat er trouwens ook nog het platform *jongeherenborrel.nl*, 'voor jonge heren die andere jonge heren leuk vinden.' (Anne Koeleman)

Op 1 april om 18.30 uur wordt de bijeenkomst van A.S.V. Gay in G.S.04 in het G-gebouw op Roeterseilandcomplex gehouden. Info via: asvg@live.nl

Stichting van het Onderwijs

Tien sectororganisaties en vakbonden bundelen de krachten in de op 22 maart opgerichte Stichting van het Onderwijs. De stichting moet de gezamenlijke belangen van de verschillende onderwijssectoren gaan behartigen, onder meer als gesprekspartner van het kabinet. Sijbolt Noorda, oud-collegevoorzitter van de UvA en tegenwoordig voorzitter van de Vereniging van Universiteiten VSNU, is de eerste voorzitter van de stichting. 'Onderwijs verdient constructieve betrokkenheid, de gezamenlijke inzet van iedereen, over de grenzen van schooltypes en sectoren heen,' zei Noorda tijdens de presentatie van de stichting. In de Stichting van het Onderwijs zijn vijf vakbonden vertegenwoordigd en de sectororganisaties voor primair onderwijs (basisscholen), het voortgezet onderwijs, het middelbaar en hoger beroepsonderwijs en de universiteiten. (DW)

Ov-chipkaart

De problemen met de invoering van de ov-chipkaart voor studenten zijn nog niet voorbij. De Landelijke Studenten Vakbond (LSVb) behandelt dagelijks tientallen klachten. 'Voor veel studenten is het onduidelijk bij wie ze moeten aankloppen met problemen,' zegt Sergej Thermen van de juridische dienst van de LSVb. 'Het is verwarrend dat er zo veel partijen betrokken zijn bij dit project.' Sinds 16 maart heeft iedere student een ov-chipkaart nodig om gebruik te kunnen maken van het openbaar vervoer. Studenten die problemen hebben met de ov-chipkaart kunnen terecht bij de Klantenservice Studenten Ov-chipkaart. Helaas levert dat voor studenten zelden de gewenste resultaten op. *Thermen*: 'Veel studenten klagen over het feit dat ze ontzettend lang in de wacht gezet worden en vervolgens totaal niet geholpen worden.' (MvK)

Stelling

De poll op folia.nl ging afgelopen week over de invoering van de ov-chipkaart voor studenten. De vraag luidde: **Hoe is de invoering van de ov-chipkaart voor studenten volgens jou verlopen?**

- Wel oké. Iedere organisatie maakt fouten, maar die komen uiteindelijk meestal wel goed – 55,0%
- Verschrikkelijk. Ik kan er nog steeds niet mee reizen en niemand lijkt me te kunnen helpen – 30,9%
- Prima. Ik heb nergens last van gehad – 11,4%
- Ov-chipkaart? Moet ik die hebben dan? – 2,7%

Totaal aantal respondenten: 220

Ziek door overspringende chromosomen

■ Ziekmakende chromosomen van de schimmel *fusarium oxysporum* kunnen van de ene schimmel naar de andere 'verhuizen'.

■ Met deze ontdekking is het ontstaan van nieuwe ziekmakende stammen van schimmels in de natuur en in de land- en tuinbouw verklaard.

Ziekmakende chromosomen van de schimmel *fusarium oxysporum*, die veel voorkomen in bananenbomen, dadelpalmen en katoenplanten, maar ook in groenten als tomaten, komkommer en meloen, kunnen van de ene schimmel naar de andere 'verhuizen'. Dit ontdekte moleculair bioloog Martijn Rep. Met deze ontdekking is het ontstaan van nieuwe ziekmakende stammen van schimmels in de natuur en in de land- en tuinbouw verklaard. Rep deed zijn ontdekking in samenwerking met onder meer UvA-promovenda Lotje van der Does en met de Amerikaanse bioloog Li-Jun Ma van het Broad Institute in Cambridge. De onderzoeksresultaten zijn gepubliceerd in *Nature*.

'De schimmel *fusarium oxysporum* staat erom bekend dat hij verwelkingziektes veroorzaakt bij veel fruit- en groentesoorten,' zegt Rep. 'Het is een schimmelsoort die heel veel verschillende gedaanten aanneemt. De ene soort maakt alleen een banaan ziek, de andere soort alleen dadels

Door de schimmel *fusarium oxysporum* verwelkte tomatenplanten.

of tomaten. Ook zijn er onschadelijke schimmels, maar die kunnen schadelijk worden.' Elke schimmel, schadelijk of onschadelijk, bestaat uit elf chromosomen waarin het DNA is opgeslagen. 'Maar de schadelijke schimmels hebben er vier extra die zich uitsluitend bezighouden met het ziek maken van het gewas,' zegt Rep. 'Wat we nu hebben ontdekt is dat die vier extra en ziekmakende chromosomen van een schadelijke schimmel kunnen

overspringen naar een onschadelijke schimmel, die daardoor schadelijk wordt. In sommige gevallen is zelfs twee van de vier al voldoende.'

Het mechanisme achter de chromosoomverhuizing is vooralsnog onbekend. NWO heeft onlangs een Vici-beurs toegekend aan Rep om dit mechanisme te achterhalen en de evolutie van ziekmakende chromosomen in *fusarium oxysporum* in kaart te brengen. (DW)

Aspirine voorkomt miskraam niet

■ Nieuwe studie toont aan dat gebruik antistollingsmiddelen miskramen niet tegengaat.

■ Bij herhaalde miskramen blijft vaak onduidelijk wat er precies verkeerd gaat.

Bij vrouwen met onverklaarde herhaalde miskramen zijn medicijnen die bloedstolsels tegengaan geen oplossing. Aspirine en heparine maken de kans op een levend geboren kind niet groter. Bovendien hebben ze vaak hinderlijke bijwerkingen. Dat is de voornaamste conclusie uit de ALIFE-studie, een door het AMC en het Leids Universitair Medisch Centrum

(LUMC) gecoördineerd onderzoek onder ruim driehonderd vrouwen. De volledige uitkomsten zijn online te vinden in het wetenschappelijke tijdschrift *The New England Journal of Medicine*.

Bij herhaalde miskramen blijft vaak onduidelijk wat er precies verkeerd gaat. Een van de mogelijkheden is verstopping van de placenta door kleine bloedstolsels, die zich in de bloedbaan van de vrouw hebben gevormd. Aspirine en de vooral in de lever voorkomende stof heparine gelden als de aangewezen middelen om zulke stolsels te voorkomen.

Alle driehonderd zwangere vrouwen uit het onderzoek hadden tenminste twee onverklaarde miskramen achter de

rug. Ze werden onderverdeeld in drie groepen: een groep die geen behandeling kreeg, één die aspirine kreeg en één die zowel aspirine als heparine kreeg. Daarbij bepaalde het lot wie in welke groep terecht kwam. In elk van de groepen bleek tweederde van de vrouwen van een levend geboren kind te bevallen. Het gebruik van aspirine met heparine of van uitsluitend aspirine verbetert de kansen dus niet. Wel hadden veel vrouwen last van bijwerkingen: hinderlijk waren vooral de blauwe plekken en huidreacties op de plaats van heparine-injecties. Alle redenen om de behandeling met deze antistollingsmiddelen af te raden, constateren de onderzoekers. (FB)

Patiëntendossier niet inbraakproof

■ Beveiliging van het Elektronisch Patiëntendossier is niet goed geregeld.

Het Elektronisch Patiëntendossier (EPD) bevat gaten in de beveiliging. Zo wordt onvoldoende rekening gehouden met inbraken in zorginformatiesystemen of het Landelijk Schakelpunt (LSP). Bovendien is het mandaat dat artsen aan hun

medewerkers geven om toegang te krijgen tot het EPD erg eenvoudig te misbruiken. Dit blijkt uit onderzoek van informaticus Guido van 't Noordende. Het is de eerste grote wetenschappelijke studie naar de beveiliging van het EPD.

Voor het opvragen van een dossier hebben zorgverleners een eigen smartcard waarmee ze toegang krijgen bij het LSP.

Dit schakelpunt zoekt vervolgens het dossier op bij de informatiesystemen die de EPD's beheren. Van 't Noordende stelt dat in het geval van een inbraak in het LSP of in de ziekenhuissystemen die de mandatering regelen de beveiliging onvoldoende is. Een goede stok achter de deur ontbreekt volgens de onderzoeker. (DW)

doctor

David Veenman promoveert bij economie op een onderzoek naar *insider trading*, het handelen van topmanagers in hun eigen bedrijf.

Uw onderzoek gaat over insider trading, wat is dat?

'*Insider trading* is een veel breder concept dan handel met voorkennis. Het is namelijk de legale handel in aandelen van het eigen bedrijf door personen die wettelijk als 'insider' zijn gedefinieerd. Dat zijn de bestuurders, commissarissen, en grootaandeelhouders van beursgenoteerde bedrijven.'

Is dit een legale manier van handelen?

'Ja, het is een normale en legale praktijk. Insider trading kan worden gezien als een vorm van prestatiebeloning. Als insiders aandelen kopen in het bedrijf waarvan ze zijn verbonden, zullen ze ervoor zorgen dat hun bedrijf goed presteert. Zo kunnen ze na enkele jaren hun aandelen innen tegen een hogere marktprijs.'

Komt het vaak voor?

'In de VS vindt dit soort transacties bij driekwart van de beursgenoteerde bedrijven plaats.'

Wat heeft u precies onderzocht?

'Ik heb onderzocht of het aan- en verkopen van aandelen door insiders effect heeft op de markt. Het blijkt dat insider trading extra informatie kan verschaffen aan buitenstaanders, omdat het handelen iets zegt over hoe het gaat met een bedrijf. Een topmanager zal geen aandelen van zijn eigen bedrijf kopen als het niet goed gaat met het bedrijf.'

Heeft u iets bijzonders ontdekt?

'Insider trading is niet per se schadelijk en het brengt in bepaalde gevallen zelfs voordelen met zich mee. Zo laat mijn onderzoek zien dat wanneer insiders aandelen aankopen, bedrijven gemiddeld beter presteren op de lange termijn. Dit is terug te zien in zowel koersstijgingen als in betere winstgevendheid. Investeerdere en analisten gebruiken deze informatie om betere schattingen te maken over de waarde van een bedrijf. Aan de andere kant laat mijn onderzoek zien dat de negatieve effecten van insider trading kunnen worden beperkt door topmanagers te belonen in aandelen in plaats van opties.'

Kunt u dat uitleggen?

'Een optie is het recht om een aandeel in de toekomst tegen een vooraf vastgestelde prijs te kopen. Het idee is dat opties een sterker effect hebben op het vermogen van managers. Wanneer ze worden beloond met opties zullen managers daarom meer belang hebben om keuzes te maken die in hun persoonlijke voordeel zijn.' (FB)

David Veenman, *Insider Trading: the Interrelation Between Accounting Information, Stock Prices and Reported Insider Trades*, promotie: vrijdag 26 maart

prikbord

Maagdenhuis UvA Scriptieprijs

Op 12 juni wordt de jaarlijkse Universiteitsdag georganiseerd. Vast onderdeel daarvan is de uitreiking van de UvA Scriptieprijs. Master- of doctoraalstudenten die tussen mei 2009 en mei 2010 een uitstekende afstudeerscriptie schreven, gehonoreerd met minimaal een 8,5, kunnen meedingen naar de prijs van drieduizend euro. De scriptiebegeleider moet de inzending steunen. Uit de inzendingen selecteert de jury onder leiding van FMG-decaan Edward de Haan twaalf genomineerden. Uit deze selectie worden de drie prijswinnaars gekozen. De uiterste inleverdatum is maandag 3 mei 2010 om 12.00 uur. Zie ook: <http://www.uva-alumni.nl/uva-scriptieprijs>

De scriptiebegeleider moet de inzending steunen. Uit de inzendingen selecteert de jury onder leiding van FMG-decaan Edward de Haan twaalf genomineerden. Uit deze selectie worden de drie prijswinnaars gekozen. De uiterste inleverdatum is maandag 3 mei 2010 om 12.00 uur. Zie ook: <http://www.uva-alumni.nl/uva-scriptieprijs>

FEB Netwerk zonder naam

FEB-alumnus Matthijs van Oers heeft een ondernemersnetwerk opgericht. De lancering vond op 16 maart plaats in Pakhuis de Zwijger in Amsterdam. Met het netwerk wil Van Oers het ondernemerschap stimuleren onder (toekomstige) ondernemers met een opleiding binnen het hoger onderwijs. Het doel is ondernemers te inspireren, te verbinden met elkaar en met investeerders, en kennis uit te wisselen over ondernemerschap. Tijdens de lancering was er gelegenheid om te netwerken en werden de aanwezigen uitgenodigd om een naam te verzinnen voor dit nog naamloze ondernemersnetwerk. De naam wordt bekendgemaakt tijdens een volgende bijeenkomst. Zie ook: quantumpercolator@gmail.com

Tijdens de lancering was er gelegenheid om te netwerken en werden de aanwezigen uitgenodigd om een naam te verzinnen voor dit nog naamloze ondernemersnetwerk. De naam wordt bekendgemaakt tijdens een volgende bijeenkomst. Zie ook: quantumpercolator@gmail.com

AMC Passie

De Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB), het Academisch Medisch Centrum (AMC) en de Hogeschool van Amsterdam (HvA) hebben een samenwerkingsovereenkomst getekend om een structurele uitwisseling tot stand te brengen op het gebied van wetenschap, techniek en gezondheidszorg. De samenwerking zal in elk geval vijf jaar duren. Voor dit jaar is er voor de samenwerking een bedrag beschikbaar van € 142.000, toegezegd door Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs (PAO). Een woordvoerder van het PAO laat weten de uitwisseling te beschouwen 'als een voorbeeldproject om de doorstroming van leerlingen naar de zorgopleidingen te bevorderen'. Het uitwisselingsprogramma, onder de naam 'Passie voor jonge mensen', zal onder andere beroepsoriënterende stages bieden voor mbo-leerlingen en maatschappelijke stages voor leerlingen van alle OSB-schooltypen.

De samenwerking zal in elk geval vijf jaar duren. Voor dit jaar is er voor de samenwerking een bedrag beschikbaar van € 142.000, toegezegd door Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs (PAO). Een woordvoerder van het PAO laat weten de uitwisseling te beschouwen 'als een voorbeeldproject om de doorstroming van leerlingen naar de zorgopleidingen te bevorderen'. Het uitwisselingsprogramma, onder de naam 'Passie voor jonge mensen', zal onder andere beroepsoriënterende stages bieden voor mbo-leerlingen en maatschappelijke stages voor leerlingen van alle OSB-schooltypen.

FMG PsyPoli

De UvA PsyPoli, een polikliniek voor mensen met angst- en stemmingsstoornissen, draait sinds 1 maart 2010 op volle kracht. Het nieuwe behandelcentrum, een initiatief van de programmagroep klinische psychologie, verzorgt kleinschalige en hoogwaardige geestelijke gezondheidszorg, en combineert deze

zorg waar mogelijk met innovatief wetenschappelijk onderzoek. Hoofd Arnold van Emmerik noemt de PsyPoli 'de brug tussen het psychologisch laboratorium en de reguliere zorg.' De UvA PsyPoli besteedt naast stemmingsstoornissen aandacht aan angststoornissen, zoals posttraumatische stressstoornissen, bloosangst en paniekaanvallen.

FMG Andragologie

Enige maanden geleden werd het al aangekondigd: een onderzoek naar het hoe en waarom van de ondergang van de voormalige opleiding andragologie (de wetenschap van de opvoeding en vorming van volwassenen) aan de UvA en aan andere Nederlandse universiteiten. De opleidingen werden in de jaren tachtig wegbezuinigd,

tot groot verdriet van de andragologen. Enige jaren geleden richtten ze al een alumnikring op, nu komt er ook een promotieonderzoek. Dat zal worden verricht door socioloog Maaïke de Boois. Zij zal onder leiding van Jan Willem Duyvendijk (UvA) en Hans van Ewijk (Hogeschool Utrecht) de komende jaren de geschiedenis van de Nederlandse andragologie onderzoeken en beschrijven.

FGw Boekenborrel

Op donderdag 8 april vindt voor de tweede keer dit academisch jaar de boekenborrel plaats. Tijdens de borrel wordt het glas geheven op de recente verschijning van de boeken van de medewerkers van de faculteit en is er gelegenheid deze in te zien. De afgelopen maanden zijn de boeken belicht in de rubriek *Boek in beeld*

van de facultaire nieuwsbrief. Verder vertellen Robbert Woltering (Arabische taal en cultuur) en Michiel Leezenberg (wetenschapsfilosofie) over hun boek *De Koran in een notendop*. Otto Zwartjes (taalkunde van de Romaanse talen) spreekt over de verschillende werken die hij de afgelopen tijd heeft gepubliceerd. Plaats: zaal 101 van het Bungehuis. Aanvang: 16.30 uur

FdR Schakelen bij rechten

Vanaf het studiejaar 2011-2012 krijgen schakelprogramma's aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid naar verwachting een andere vorm. Ook dan blijft voor studenten met ambities voor een masteropleiding waarvoor zij een deficiëntie hebben, de mogelijkheid bestaan dit tekort weg te werken met een schakelprogramma,

tegen een tarief dat gelijk is aan het wettelijk collegegeld. Voor studenten van sommige opleidingen wordt dit echter waarschijnlijk duurder, afhankelijk van wat ze nog missen aan vakken en de duur van het schakelprogramma. De faculteit raadt studenten die nu geen juridische bachelor volgen en daarna wel een juridische master willen gaan doen, aan om alvast onderdelen van het vereiste schakelprogramma als bijvak/minor in hun huidige bachelor op te nemen.

UB Christelijke kunst digitaal

De Index of Christian Art (ICA) is opgenomen in de digitale bibliotheek van de UB. Tot voor kort was de ICA alleen in een papieren versie op drie plaatsen in de wereld te raadplegen (onder meer aan de Universiteit Utrecht). Sinds 1991 wordt de ICA langzaam maar zeker gedigitaliseerd en op het moment is

dat voor een derde voltooid. De ICA is vooral van belang voor degenen die zich bezighouden met beeldende kunst met een bijbels of christelijk onderwerp uit de periode tussen circa 300 en 1550, dus middeleeuwse kunst- en cultuurgeschiedenis, byzantinologie, religiestudies, het 'nachleben' van de Oudheid en iconografische motieven.

promoties

DINSDAG 06/04

14.00 uur: Joan Kwakkel - Geneeskunde
Understanding the Non-Thyroidal Illness Syndrome from In Vivo and In Vitro Studies.
Promotoren: Prof.dr. W.M. Wiersinga en prof.dr. E. Fliers. (Agnietenkapel)

WOENSDAG 07/04

14.00 uur: Roelf de Weijts - Rechtsgeleerdheid
Failissementspauliana, Insolvenzanfechtung & Transaction Avoidance in Insolvencies.
Naar een geobjectieerde regeling van schuldeisersbenadeling.
Promotoren: Prof.dr. A.F. Salomons en prof.dr. C.E. du Perron. (Aula)

DONDERDAG 08/04

10.00 uur: Daniela Polišenská - Taalkunde
Dutch Children's Acquisition of Verbal and Adjectival Inflection.
Promotoren: Prof.dr. F. P. Weerman en prof.dr. H.J. Bennis. (Agnietenkapel)
12.00 uur: Richard Bende - Geneeskunde
B Cell Biology and the Development of Mature B Cell Lymphomas.
Promotor: Prof.dr. C.J.M. van Noesel. (Agnietenkapel)
14.00 uur: Skyler Hawk - Sociale psychologie
Changing Channels: Flexibility in Empathic Emotion Processes.
Promotor: Mw. prof.dr. A.H. Fischer. (Agnietenkapel)

oratie

DONDERDAG 08/04

14.30 uur: Prof.dr. F. Bovenkerk, bijzonder hoogleraar Radicaliseringstudies
Uittreden. Over het verlaten van criminele organisaties. (Aula)

Promoties, oraties en afscheidscolleges vinden in de regel plaats in de Aula van de UvA, Lutherse Kerk, Singel 411 of in de Agnietenkapel, Oudezijds Voorburgwal 231. Voor uitgebreide informatie zie www.uva.nl/agenda

Van nergens naar nergens

De Noord/Zuidlijn is een ramp. Maar dat ligt niet zozeer aan de boor, als wel aan de politieke cultuur van Amsterdam, stelt **Vincent van Rossem**.

De boor draait en de stad houdt zijn adem in. De Noord/Zuidlijn is een project dat vooralsnog alleen maar als een ramp kan worden gekwalificeerd. De kosten zijn tot astronomische hoogte gestegen, de voltooiing is uitgesteld tot Sint Juttemis en de bouw van het station Vijzelgracht heeft geleid tot ernstige verzakking van waardevolle monumenten. Zal er langs het tracé tussen het Damrak en de Singelgracht nog meer mis gaan? Het is te hopen van niet. Stoppen met de bouw is namelijk geen serieuze optie meer, er is al veel geld geïnvesteerd en het project moet dus voltooid worden. Alleen als de Bijenkorf omvalt en vervolgens het gemeentearchief ook verdwijnt in de drassige bodem onder de stad, zal er misschien een voortijdig einde komen aan dit avontuur. Maar dan nog zijn er alleen maar verliezers. Als het eenmaal zover gekomen is, heeft het gelijk van de tegenstanders weinig betekenis meer, terwijl de voorstanders van het project nog steeds niets geleerd hebben. Er is in de kranten veel geschreven over de wijze waarop het College van Burgemeester en Wethouders de gemeenteraad heeft bedrogen met de nieuwe metrolijn. Daarbij is met name de toen verantwoordelijke wethouder Geert Dales aangewezen als een lichtzinnige bestuurder. Strikt bestuursrechtelijk is dat natuurlijk correct. De democratisch gekozen bestuurder is politiek verantwoordelijk. Maar die arme Dales werd geconfronteerd met een plan waar het ambtelijk apparaat al heel veel energie in had gestoken. Alleen een buitengewoon intelligente en eigenwijze bestuurder heeft de moed om op een dergelijk moment zijn ambtenaren tot de orde te roepen. Geen enkele krant heeft de moeite genomen om na te gaan waar het malle idee

van een noord-zuidlijn eigenlijk vandaan is gekomen. Journalisten zijn geen historici. Men is vergeten dat de aanleg van de eerste metrolijn in de stad heeft geleid tot een ware burgeroorlog in de Nieuwmarktbuurt. De verantwoordelijke wethouder was toen Han Lammers, die destijds ook alleen maar beleid verdedigde dat door ambtenaren bedacht was. Ook in de stadsvernieuwing verdedigde hij beleid dat door zijn technische diensten in het Wibauthuis noodzakelijk werd geacht. Zijn opvolgers, politiek verantwoordelijk voor de Dienst der Publieke Werken, waren gewaarschuwd en hebben geprobeerd om de macht van dit ambtelijke bastion te breken. Michael van der Vlis heeft daarbij het voortouw genomen. Tenslotte heeft men zelfs het Wibauthuis afgebroken, om elke herinnering aan de Dienst der Publieke Werken weg te vagen. Het heeft niet geholpen. Amsterdam wordt nog altijd bestuurd door ambtenaren. Dat is namelijk de essentie van het socialisme. Politici en burgers hebben niets meer te vertellen als er sprake is van een politieke monocultuur die decennialang in stand blijft. De Dienst Ruimtelijke Ordening is niet veel meer dan een restant van de eens zo machtige Dienst der Publieke Werken, maar ook deze ambtelijke organisatie heeft nog steeds zeer veel invloed en koestert de grootstedse idealen die ooit door de gestaalde kaders in het Wibauthuis geformuleerd zijn. Maarten van Poelgeest, de GroenLinks-opvolger van PvdA-wethouder Duco Stadijg, heeft geen enkele invloed gehad op het ruimtelijk beleid. Zijn ambtenaren zijn gefascineerd door Hong Kong en andere Aziatische steden, er is geen sprake van een werkelijk alternatief groen en kleinschalig, laat staan links bestuur. Het milieubeleid is onder leiding van zijn GroenLinks-

illustratie Marc Kolle

collega Marijke Vos een totale mislukking geworden. Niet de boor is het grote probleem. Er is al zoveel ravage aangericht in Amsterdam onder de bezielende leiding van socialistische bestuurders. Het grote probleem in de hoofdstad is de politieke cultuur. De DDR bestaat niet meer, maar Amsterdam wordt nog altijd bestuurd door een aantal halfgeletterde ambtenaren die denken dat de toekomst interessant is. De oude handelsmetropool

uit de zeventiende eeuw vormt echter het grote wonder van Amsterdam. Met of zonder Noord/Zuidlijn, van echt belang is die kostbare onzin niet. Men zou zich eens serieus moeten bezinnen op een stedenbouwkundig beleid zonder een toekomstbeeld. ■■■

Vincent van Rossem is hoogleraar monumenten en stedenbouwkundige vraagstukken

Promovendi slaan hun vleugels uit

Een **promotie** is een uitstekende springplank voor een **carrière** buiten de universiteit, maar dat vereist een gezamenlijke inzet van alle betrokkenen, stelt **Jan Willem van Henten**.

Erder deze maand verscheen de brochure *Doctoral Degrees Beyond 2010* van de League of European Research Universities (<http://www.leru.org/>). Het toekomstperspectief van de promotieopleiding wordt daarin onder meer gekoppeld aan de in heel Europa waarneembare trend dat steeds meer promovendi een baan vinden buiten de universiteit. De voorstellen in deze Leru-brochure impliceren dan ook een aanpassing van de meeste promotieopleidingen aan de UvA. De promotie was vroeger vaak een toegangsbewijs tot een academische carrière. Tegenwoordig ontwikkelt zij zich meer en meer tot een hoogwaardige kwalificatie die diepgaande reflectie over een onderwerp combineert met een grondige training om de kennis over dit onderwerp succesvol te vertalen naar de samenleving. De promotieopleiding van de toekomst vormt een dwarsverband van twee complementaire processen: onderzoeksactiviteit en persoonlijke ontwikkeling. Promovendi zijn zowel beginnende onderzoekers die de instrumenten en conventies van de discipline leren toepassen als individuen die zich tot onafhankelijke professionals ontwikkelen, dat wil zeggen, professionals die in staat zijn in complexe kennisintensieve omgevingen binnen en buiten de universiteit te werken. In aansluiting hierop behelst de promotieopleiding: (1) het verwerven van de specifieke expertise, kennis, methodologie of technologie om zelfstandig onderzoek uit te voeren binnen een of meerdere disciplines. (2) de ontwikkeling van persoonlijke effectiviteit, het vermogen om problemen op te lossen en leiderschapskwaliteiten. (3) de ontwikkeling van sociale vaardigheden om succesvol in een team te werken en te communiceren met specialisten en niet-specialisten op het vakgebied. Deze combinatie van competenties en kwaliteiten stelt gepromoveerden in staat om hun vaardigheden ook met succes aan te wenden buiten de universiteit, zodat zij een vooraanstaande rol kunnen spelen in zowel de publieke als de privésector, overal waar een grondige wetenschappelijke analyse en reflectie vereist zijn. Toekomstige promovendi leiden we steeds vaker op in sterke interdisciplinaire en internationale onder-

zoeksomgevingen. Hoewel het hart van de promotieopleiding blijft bestaan uit het informele trainingscircuit van promovendi en hun begeleiders, zal deze training steeds meer geïntegreerd worden in een meer formele opleiding georganiseerd door onderzoeksinstituten en Graduate Schools. Deze opleiding verzorgt ook de ontwikkeling van de bovengenoemde persoonlijke *skills* en sociale vaardigheden. De instituten vervullen tegelijkertijd een brugfunctie voor samenwerking op het gebied van de promotieopleiding met de publieke en de privésector, zodat promovendi de gelegenheid krijgen kennis te maken met verschillende werkmilieus. Deze samenwerking heeft tot gevolg dat promovendi pro-actief nadenken over hun toekomst buiten de universiteit.

Een dergelijke leeromgeving vormt een uitstekende springplank voor een eventuele carrière buiten de universiteit, maar vereist ook een grote en gezamenlijke inzet van alle betrokkenen. Werkgevers moeten bereid zijn om met universiteiten na te gaan hoe het best ingespeeld kan worden op de aanzienlijke veranderingen in het promotietraject. Overheden – nationaal en Europees – zullen erkennen dat de promotieopleiding een noodzakelijke voorziening is die een aanzienlijke investering vereist. Universiteiten waarborgen het onderzoek als de hoeksteen van de promotie, maar dragen tegelijkertijd zorg voor een geïntegreerde promotieopleiding die ook tot competenties buiten het strikte onderzoeksgebied leidt. Ook dienen universiteiten intensiever samen te werken met werkgevers om hen ervan te overtuigen dat de promotie een hoogwaardige voorbereiding is op werk binnen hun instellingen of bedrijven. De promovendi zelf, tenslotte, moeten bereid zijn om tijd te investeren in opleidingsactiviteiten die niet direct met hun proefschrift te maken hebben. Als zij de verantwoordelijkheid nemen om tijdens hun promotieopleiding te werken aan vaardigheden en competenties, kan dat van cruciaal belang zijn voor hun professionele carrière. ■■■

Jan Willem van Henten is directeur van de Graduate School for Humanities

stage

Droomstage

Nannie Bronshoff (22)

Zij deed een bachelor in media en cultuur en liep de afgelopen maanden stage bij het *Jeugdjournaal*.

'Als stagiair had ik verschillende werkzaamheden. Ik deed redac-

tiewerk en schreef teksten voor de uitzending. Daarnaast schreef ik ook stukjes voor de website en monteerde ik. Dan waren er ook nog zogenaamde planningsdiensten, waarin ik me bezighield met de productie. Het was dus heel afwisselend. Soms deed ik een week redactie, dan weer een paar dagen de website.

Ik had vorig jaar al een stage gelopen bij *SchoolTV* in Suriname en ik twijfelde of ik na het afronden van mijn bachelor nog een stage zou gaan doen. Eigenlijk wilde ik dat alleen doen als het echt een hele vette stage zou zijn. Het moest iets met kinderen te maken hebben en een educatief element bevatten. Ik heb toen gekeken naar stageplaatsen bij tv-programma's als het *Klokhuus* of *Basta* van AT5, maar het jeugdjournaal was wel echt mijn droomstage. Ik keek daar vroeger altijd naar en tegenwoordig stiekem ook nog wel eens. Bovendien is het heel leuk om daar stage te lopen omdat je heel creatief kan zijn. Je moet wat dieper nadenken over hoe je een bepaalde boodschap wil overbrengen. Dingen die voor mij vanzelfsprekend zijn, bijvoorbeeld wat een minister precies doet, moet je opnieuw uitleggen aan een kinderpúblic. Daar leerde ik zelf ook weer van. Tijdens mijn stage vond de aardbeving in Haïti plaats. Zelf heb ik in mijn werk niet direct met dat onderwerp te maken gehad, maar er waren natuurlijk een paar grote items over en we hebben er een hele uitzending aan gewijd. Het was bijzonder om zo'n ramp te ervaren vanuit een nieuwsredactie.

Nu ik klaar ben met mijn stage, wil ik graag aangenomen worden op de Filmacademie. Voordat ik bij het *Jeugdjournaal* begon, wist ik eigenlijk al dat ik het liefste met camera's wil werken. Toch heb ik deze stage nog gelopen, omdat ik het ook heel leuk vind om onderzoek te doen en te monteren. Ik ben er inmiddels wel achter dat je voor dit soort werk echt een journalist moet zijn en ik denk niet dat ik dat in mij heb. De stagiaires bij het jeugdjournaal komen normaal gesproken van de school van journalistiek. Ik ben denk ik toch aangenomen met een bachelor media en cultuur omdat ik al ervaring had opgedaan bij mijn vorige stage en omdat ik gewoon heel erg enthousiast was. (Julie de Graaf)

brief

Cohen-euforie

In *Folia* 25 schreef Jean Tillie een opiniestuk getiteld 'De PvdA zwalkt niet meer' waarin hij stelde dat Cohen als lijsttrekker van de PvdA een helder integratiegeluid en een duidelijke visie over de multiculturele samenleving met zich meebrengt. Dat klopt, maar het lijkt mij zinvoller ons te concentreren op de vraag of de lijn die Cohen voorstaat wel zo wenselijk is voor de toekomst van

zijn eigen partij en die van Nederland. Terecht wees Tillie op het bestaan van twee kampen binnen de PvdA als het gaat om de visie op integratie en minderheden. Een zachte, cultuurrelativistische visie, verwoord door Cohen en een realistische en op werkelijke integratie hamerende visie, verwoord door Paul Scheffer. Waar Tillie niet op ingaat, is de belangrijke vraag of Cohen erin zal slagen het kamp van Scheffer naar zich toe te trekken en ervan te overtuigen dat

aanpassen aan de Nederlandse normen en waarden niet altijd noodzakelijk is. Zou Cohen bijvoorbeeld in staat zijn de sympathisanten van Scheffer te overtuigen van het feit dat straatcoaches, in Slotervaart en elders, vrouwen een hand mogen weigeren uit religieuze overtuiging? Mij dunkt van niet. Cohens nadruk op 'binden' geeft veel sociaal-democraten weer de hoop een factor van betekenis te worden in een onzekere wereld. Maar de vraag is of

Cohens visie op de integratie en multiculturele samenleving niet een deel van het probleem is, in plaats van een deel van de oplossing. Terecht stelde Scheffer daarom onlangs in *NRC Handelsblad* dat de boel bij elkaar *houden* niet genoeg is. De boel moet eerst bij elkaar worden *gebracht*. En het is maar zeer de vraag of Cohen hierin zal slagen. ■■■

Hala Naoum Nehme, politicoloog en masterstudent economie

Lieffies

Het fenomeen loverboy dook voor het eerst op in 1995, naar aanleiding van een rechtszaak tegen vier mannen van Marokkaanse afkomst die verschillende minderjarige meisjes de prostitutie in hadden gedwongen. Het nieuwe aan de zaak was dat een aantal meisjes dat voor de mannen had gewerkt nog steeds verliefd was. Ondanks al het bedrog en geweld stonden vijf van de slachtoffers op de dag van de zitting buiten het gerechtsgebouw met spandoeken: 'Laat onze lieffies vrij'.

Maria Mosterd

Maria Mosterd schreef in 2008 het boek *Echte mannen eten geen kaas*, het verhaal over de vier jaar die zij in de greep was van loverboys. Ze werd mishandeld, verkracht en moest zich prostitueren. Het boek werd een bestseller. Volgens misdadjournalist Henk Jan Kortterink klopt het verhaal echter niet. In mei zal zijn boek *Echte mannen eten wél kaas* verschijnen, waarin hij vertelt dat er met Maria wel rare dingen zijn gebeurd, maar ze geen slachtoffer was van loverboys.

Je meisje als melkkoe

Hoe je ze ook noemt – loverboys, pooierboys, moneyboys; ze doen allemaal aan **uitbuiting** en **mensenhandel**. Potentiële slachtoffers en hun omgeving worden door experts gewezen op het gevaar van deze gehaaide 'lieffies'.

Anne Koeleman

Hij stond met bloemen voor de middelbare school als die vervloekte bel eindelijk was gegaan. Het populaire klikje dat jou nooit een blik waardig had gegund, kreunde in verrukking om zijn beeldschone gezicht. En hij was van jou. Hij gaf je parels, een Gucci-tas en een goedbetaalde baan. In de prostitutie.

Een knappe jongeman die met cadeautjes en lieve woordjes een hoer van je maakt, dat is het geijkte beeld van een loverboy. Maar bestaan deze boys wel? En hoe ga je om met de slachtoffers? Op 9 april houdt studievereniging Comenius (pedagogiek en onderwijskunde) een symposium over dit fenomeen. Een van de sprekers is Linda Terpstra, sociaal pedagoge en voorzitter van de raad van bestuur van

Fier Fryslân, een expertise- en behandelcentrum op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties. 'Loverboys zijn mensenhandelaren. Het zijn mannen die maar één doel hebben: geld verdienen aan jonge meisjes en vrouwen,' zegt Terpstra. Het loverboy-cliché gaat over een jonge man die meisjes paait met cadeautjes. Aan onderscheid tussen dit fenomeen en soortgelijke fenomenen waagt

Terpstra zich niet. 'Er is discussie over het verschil tussen loverboys, pooierboys, moneyboys en mensenhandelaren. What's in a name,' zegt Terpstra. 'Het gaat om jonge mannen, criminelen, die van alles doen om geld te verdienen aan vrouwen. Het zijn mensenhandelaren die vrouwen inzetten om snel en veel geld te verdienen. Vrouwen worden daarbij uitgebuit. De loverboys laten hen in de prostitutie werken. Dat doen ze op honderd-en-een manieren. Sommigen laten meisjes ook bolletjes slikken, of leningen aangaan bij de bank, al dan niet onder dwang. Maar dat er meisjes op grote schaal op deze manier in de prostitutie belanden en uitgebuit worden, is een feit.' Tijdens de lezing zal Terpstra ingaan op de slachtoffers van loverboys. 'Het gaat mij om hoe de preventie en hulpverle-

Jennifer, een slachtoffer

'Op een dag zette Ferdi me in een auto en reed me naar een huisje, waar een escortservice bleek te zitten. Hij liet me daar achter bij een oude man die iemand aan de andere kant van de telefoon beschreef hoe ik eruit zag. Pas op dat moment begreep ik dat er iets niet klopte en ik begon vet te huilen. Ik rende naar buiten, maar daar wachtte Ferdi me op en begon heel lief tegen me te praten. Hij zei dat ik zo mooi was en dat hij wilde dat ik het voor hem deed.'

Uit: *Publiek Geheim: jeugdprostitutie in negen portretten*, portret van 'Jennifer'. Linda Terpstra en Anke van Dijke (2004), uitgeverij SWP. Kijk voor de rest van het portret op fierfryslan.nl.

illustratie Lisette de Zoete

ning er bij voorkeur uit kunnen zien. Bij Fier Fryslân proberen we te voorkomen dat meiden in dat circuit terecht komen. Onder andere door voorlichting, maar dat niet alleen. Als je alleen aan voorlichting doet zou je mensen zelf nog op verkeerde ideeën kunnen brengen. Het is belangrijk daarnaast ook de organisatie, de school, de instelling, het systeem bewust te maken van de gevaren van loverboys en van het brede spectrum seksuele grensoverschrijding in het algemeen.'

De hulp aan slachtoffers geeft Terpstra via Asja. 'Asja is een kleinschalige opvang- en behandelvoorziening voor zeven meiden tussen de 15 en 23 jaar. Het biedt veilige en anonieme opvang en begeleiding aan meiden die in de prostitutie hebben gewerkt of hier risico op lopen. Het helpt de meiden om zelfstandig te worden. Asja bestaat nu elf jaar en we zijn vorig jaar een tweede voorziening begonnen, omdat er

helaas geen ruimte genoeg was voor het aantal slachtoffers.' De slachtoffers zijn minderjarigen uit heel verschillende hoeken. 'Vaak gaat het om kwetsbare meiden. Er wordt bijvoorbeeld gretig geworven onder vrouwen met een verstandelijke beperking, meisjes die tussen twee culturen zitten, of meisjes die uit een christelijk milieu komen en heel strak gehouden zijn. En laat ik het zo zeggen; internaten zijn ook een goede kweekvijver.'

Studenten zijn over het algemeen niet minderjarig en meestal daarom iets minder kwetsbaar. 'Maar ik zou niet uitsluiten dat dit ook bij studenten voorkomt. Ik weet niet op welke schaal, maar het is mogelijk. Een waarschuwing is dus ook bij studenten wel op zijn plaats.' Het gaat ook niet altijd om kwetsbare meisjes. 'Soms gaat het gewoon over jonge meisjes zonder problemen, behalve dan dat ze in de puberteit zitten. Je nooit wie de volgende kan zijn.' ■■■

Symposium

Studievereniging Comenius organiseert gedurende het studiejaar verschillende activiteiten voor studenten pedagogiek en onderwijskunde. Elisa Hoffenaar is met Loes van Zweeden en Nynke Annema verantwoordelijk voor het symposium over loverboys. 'We houden elk jaar een symposium. Over dit onderwerp waren we het echt allemaal eens. Zowel voor jongeren als voor volwassenen is het fenomeen loverboys een bekend begrip, mede dankzij de media.' De term loverboy is redelijk nieuw, het bestaat pas sinds 1995. 'Er zijn wetenschappers die zeggen dat "loverboy" eigenlijk een verkeerde benaming is. Ook Frank Bovenkerk [bekend cultureel antropoloog, red.], zegt dat het een oud fenomeen is waar een nieuwe naam aan is gegeven. De manier waarop wij de loverboy uit de media kennen zou volgens hem tevens niet overeenkomen met de praktijk. Het zijn vaak helemaal geen mooie jongens en ze gaan lang niet allemaal het hele proces met de cadeautjes en de afspraakjes in, ze dwingen hun slachtoffers soms gewoon tot prostitutie.' Behalve Linda Terpstra spreken op het symposium ook Caroline Loeber, van de Koninklijke Landelijke Politie Dienst afdeling mensenhandel, en Chrissy, slachtoffer van een loverboy.

Het symposium vindt op 9 april plaats in zaal 1.01 van gebouw M op het Roeters-eiland, van 14.00 tot 17.00 uur.

Opgeven kan via comenius-fmg@uva.nl, maar wees snel, de zaal zit al bijna vol.

Gered van de sloop

Toen Nederland zelf diamanten ging halen, met name uit Borneo en uit de Braziliaanse provincie Bahia, kwam ook het slijpen van diamanten in Nederland sterk op. En dus moesten er diamantslijperijen worden gebouwd. Aanvankelijk werden de diamanten handmatig in kleine bedrijven geslepen. Bij de komst van paardenkracht werd de slijperij fabrieksmatig aangepakt. De Diamantslijperij Maatschappij aan de Nieuwe Achtergracht bracht een groot aantal kleine slijpers bijeen in één bedrijf. Van het pand (op de foto links) werd in 1845 de eerste steen gelegd. In de jaren erna zijn de gebouwen en het terrein steeds verder uitgebreid. Vijftig jaar na de oplevering had de slijperij maar liefst 613 slijpstenen en 430 zaagmachines in gebruik en werkten er in totaal rond de duizend, veelal joodse, diamantslijpers.

In deze diamantslijperij worden al lang geen sierdiamanten meer geslepen. Liever gezegd: er worden helemaal geen diamanten meer geslepen. Het leegstaande pand verkommerde jarenlang, werd eigendom van de UvA en omdat de UvA het Roeterseiland, waar deze voormalige slijperij staat, wilde ontwikkelen, werd geopperd het pand dan maar af te breken, zodat de UvA er nieuwbouw kon neerzetten. Het Cuypersgenootschap, een vereniging voor behoud van bouwkundig erfgoed uit de negentiende en twintigste eeuw, stak daar een stokje voor. Dankzij het genootschap staat het pand op de gemeentelijke Monumentenlijst. Van afbraak is derhalve geen sprake meer en de UvA moet het pand renoveren. Daarmee is inmiddels begonnen. Onder leiding van architectenbureau Van Mourik wordt de voormalige diamantslijperij nu omgebouwd tot studentencentrum en onderkomen voor Crea. Kosten: negen miljoen euro. Oplevering: zomer 2011. Rechts op de foto staat Matthijs van der Geest, medewerker van de audiovisuele dienst.(DW)

foto Bram Belloni

Karel de

Zijn grote intellect staat zijn emotie in de weg – aldus een familievriend.

Bestuursvoorzitter Karel van der Toorn is volgens ingewijden een gretige levensgenieter, maar als bestuurder kleeft hem een imago aan van ondoorgrondelijke **afstandelijkheid**. Een portret. Floor Boon / illustratie Pascal Tieman

Hij kan wel een minuut stil zijn als je met hem praat. Dan kijkt Karel van der Toorn naar beneden, naar boven, soms zelfs naar buiten. Weg van de gesprekspartner tegenover hem.

‘Hij exploreert denkkracht voordat hij zijn standpunt inneemt.’ (Piet van Wijk, voormalig directeur communicatie) ‘Sommige mensen storen zich eraan, maar ik vind het een grappige manier van gespreksvoering.’ (José van Dijck, decaan van de Faculteit Geesteswetenschappen) ‘Soms trekt hij er ook een moeilijk frontsend gezicht bij, een manier om je het idee te geven dat je iets heel raars zegt.’ (Lodewijk Smoor, oud-vicevoorzitter van de Facultaire studentenraad geesteswetenschappen)

‘Een slimme onderhandelingstruc, die leert iedere bestuurder.’ (Paul van de Water, hoofdredacteur *Havana*, weekblad van de HvA)

Karel van der Toorn (1956) wordt zeer waarschijnlijk deze maand herbenoemd als voorzitter van de op een na grootste universiteit en de grootste hogeschool van het land. Een unieke positie. Al vier jaar zwaait hij hier de scepter. Zijn doel? Het hoger onderwijsstelsel hervormen naar Angelsaksisch model en van de UvA een Harvard aan de Amstel maken. Wie is deze man die in 1998 uit Leiden als decaan werd binnengehaald?

Intelligent, noemen mensen hem. Een uitmuntend wetenschapper. Ambitieuze en charmant, gedisciplineerd en rechtvaardig. Maar ook: onbetrouwbaar, neemt geen beslissingen en ziet de details nog al eens over het hoofd. De slotsom van een ronde langs ruim 25 zegslieden: Karel van der Toorn laat zich niet gemakkelijk kennen.

AMBITIE EN GELDINGSDRANG

Van der Toorn groeide op als oudste in een gezin van vijf in een ‘gedegen

gereformeerd nest’, vertelt zijn broer Hans van der Toorn. Karel en zijn twee jongere broers werden geboren in Den Haag. Rond Karels vierde verhuisde het gezin naar ‘een typisch vinexwijkje’ in Bussum. Zijn vader, die als accountant werkte voor KPMG, kon vanuit daar gemakkelijk naar Amsterdam forenzen. Zijn moeder was gestopt met lesgeven na haar huwelijk. Toen alle kinderen naar school gingen, pakte zij haar werk weer op. *Hans van der Toorn*: ‘Mijn moeder is heel ambitieus. Ze is in de zeventig en werkt nog steeds. Die ambitie en geldingsdrang heeft Karel echt van haar.’

Op zijn elfde maakte Van der Toorn een eigen, handgeschreven blaadje, het *Blad voor Burgers van Bussum*. Hij schreef één exemplaar dat mensen konden lenen voor een stuiver. Voor het zestigjarige jubileum van *Folia* schreef hij hierover: ‘Het feitelijk bereik van het blad lag niet verder dan de burens en een tante die op bezoek was, maar in naam richtte het blad zich op heel mijn toenmalige woonplaats Bussum.’ Zijn broer Hans herinnert zich dat Van der Toorn al van jongs af aan een podium zocht en dat hij het prettig vond als mensen naar hem luisterden: ‘Ik denk dat het idee om op een kansel te staan hem wel aansprak,’ zegt hij over Van der Toorns ambitie om dominee te worden. Hij was geen betweter, maar hij schroomde niet zich met gitaar en harmonica naar Spant! – hét podium van Bussum – te togen om daar liedjes in de geest van zijn held Bob Dylan ten gehore te brengen.

GRETIG EN ROEKELOOS

Van der Toorn besloot theologie te studeren en had ook ‘missionaire trekjes’, vertelt hij zelf. Recalcitrantie en een gevoel van inhoudelijke beperking door zijn geloofsgemeenschap leidden hem in 1974 naar Parijs. Van der Toorn begon zijn studie als gelovige. Dat is hij nu niet meer. Vriend Jan Boersema, hoogleraar aan de VU: ‘Karel

voelde vroeg aan dat inhoudelijke exercities hem in conflict konden brengen met zijn omgeving.’ ‘Ik wilde niet in de Nederlandse structuur blijven,’ verklaart Van der Toorn zelf over deze periode. ‘In Parijs kon ik afstand nemen. Daar is ook mijn passie voor de wetenschap ontstaan.’

Vijf jaar bleef Van der Toorn in Parijs. Daar stapte hij af van zijn idee dominee te worden en legde hij de basis voor zijn wetenschappelijke carrière. Hij bestudeerde semitische talen, het spijkerschrift, de assyriologie en legde zich toe op verschillende facetten van de theologie. Over zijn wetenschappelijke kwaliteiten zijn vriend en vijand het eens: Karel van der Toorn behoort tot de absolute top.

‘Zijn reputatie als wetenschapper is boven elke twijfel verheven.’ (Henk Jan de Jonge, hoogleraar en decaan in Leiden in de tijd dat Karel van der Toorn daar werkte)

‘Meest originele en met afstand de beste oudtestamenticus van Nederland. Tijdens een decanaat zo’n briljant boek schrijven is een geweldige prestatie.’ (Jan Bremmer, hoogleraar algemene godsdienstgeschiedenis in Groningen)

Dat hij tot de top behoorde, werd duidelijk bij zijn terugkeer naar Nederland. Van der Toorn verbond zich aan de VU, waar hij zich verder verdiepte in de theologie en promoveerde. Dat is ook de plek waar hij zijn beste vriend Peter van Rooden ontmoette. Van Rooden, ook theoloog, noemt Van der Toorn ‘gretig’. Naar kennis, maar ook naar andere facetten in het leven. ‘Hij houdt van lekker eten, een goed gesprek en een stevige fietstocht op zondag.’ De vrienden fietsen al jaren samen. Iedere week hetzelfde rondje, precies één uur lang. En daar, zegt Van Rooden, is Van der Toorn ‘volstrekt roekeloos’. In *Mijn beste vriend*, een boek over vriendschap waarin de twee mannen worden geportretteerd, zegt Van der Toorn: ‘Als we bergop fietsen, zorg ik ervoor dat Peter praat. Ik wil toch wel graag als eerste boven zijn.’ Van Rooden,

lachend: ‘Ik heb geen idee of hij de UvA op dezelfde roekeloze wijze bestuurt als dat hij fietst, maar ik betwijfel het.’

INTELLECT VERSUS EMOTIE

Toch laat Van der Toorn zich niet snel kennen, zelfs niet door zijn beste vrienden. Van Rooden spreekt over een ‘echte mannavriendschap. Het gaat niet over elkaar, maar over de dingen die we leuk vinden.’ *Jan Bremmer*: ‘Karel is niet iemand die het hart op de tong draagt. Het is lastig dieper door te dringen, maar hij is zeker niet onplezierig.’ Familievriend *Jan Boersema*: ‘Zijn intellect zit zijn emotie wel eens in de weg. Mijn inschatting is dat hij beheerster is dan hij zou willen zijn.’ *Henk Jan de Jonge*: ‘Karel is niet iemand met wie je dikke vrienden wordt. Hij heeft een wat raadselachtige natuur die niet makkelijk te doorgronden is.’ Van der Toorn verklaart deze ondoorgrondelijkheid zelf als inherent aan zijn positie: ‘Als collegevoorzitter bewaar je per definitie een zekere afstand. Je speelt een rol en die valt niet helemaal samen met wie je bent. Ik ben niet alleen voorzitter, maar ook vader.’

Mondjesmaat werd duidelijk dat zijn vakgebied alleen hem niet zou bevredigen. Dat had weinig met de inhoud te maken, maar alles met de omvang. ‘Hij kon behoorlijk gefrustreerd raken dat zijn boeken wereldwijd maar door een paar honderd mensen werden gelezen,’ zegt zijn broer Hans en ook Henk Jan de Jonge herinnert zich uitspraken van Van der Toorn over de beperkte omvang van zijn invloed. ‘Karel heeft wel eens gezegd dat hij zijn wereldje te klein vond, dat hij er behoefte aan had voor een groter gehoor actief te zijn.’

Op 31-jarige leeftijd werd Karel van der Toorn hoogleraar in Utrecht, zes jaar later verhuisde hij naar de Universiteit Leiden waar hij het Leiden Institute for the Study of Religions (Lisor) opzette. *Henk Jan de Jonge*: ‘Het is tekenend voor

Grote

zijn ambitie in groter verband iets te betekenen. Het opzetten van het Lisor is een enorme verdienste.'

VERGUISD EN BEWONDERD

Het was in Leiden dat Van der Toorn in 1998 werd 'gescout' als decaan voor de nieuwe Faculteit der Geesteswetenschappen aan de UvA. Het jaar daarvoor was die ontstaan uit een fusie van de Faculteiten der Letteren, Wijsbegeerte en Godgeleerdheid en men zocht iemand van buiten om de verschillende bloedgroepen met elkaar te verbinden. Ruud Blijerveld, destijds secretaris van de UvA: 'We hebben er indertijd een wervingsbureau voor ingeschakeld. We waren verrast door de keuze. Er werd een kandidaat voorgedragen die wij zelf nooit gevonden zouden hebben.' Sijbolt Noorda, toenmalig bestuursvoorzitter, kende Van der Toorn al langer. 'Zijn persoonlijke en wetenschappelijke kwaliteiten maakten hem tot geschikte kandidaat. Hij stond voor de uitdaging grote onderwijsveranderingen door te voeren. Ik heb grote bewondering voor de manier waarop hij dat aanpakte.' Over zijn decanaat aan de faculteit, waar Van der Toorn tussen 1998 en 2003 de leiding had, bestaan twee verhalen: het verhaal van de bestuurders en dat van de studenten. Volgens de bestuurders had Van der Toorn de moeilijke taak de fusie te leiden: er was weinig geld vanwege teruglopende studentenaantallen, maar veel gefragmenteerd onderwijs. Toch kreeg Van der Toorn het voor elkaar de bachelor-masterstructuur als eerste in Nederland in te voeren. Hij deed dat vol overtuiging en gooide hoge ogen. *Blijerveld*: 'Karel was heel *straight*, hij vroeg om resultaat en rekende mensen daar ook op af. Hij deinsde niet terug veranderingen door te voeren, zeker op het gebied van onderwijs. Dat was nieuw in die tijd. Eigenlijk was hij de eerste professionele decaan. Tot dan toe was het een bijbaantje van hoogleraren geweest.' De lof die hij van zijn medebestuurders krijgt, staat haaks op de kritiek die studenten op hem hebben. Met zijn opposanten in de medezeggenschap kreeg Van der Toorn conflicten die hoog opliepen, tot en met advocaten en rechters aan toe. Van

der Toorn wilde de bachelor verbreden door studenten verplicht een minor buiten hun eigen vakgebied te laten volgen. In ruil hiervoor zou hij een tweejarige master invoeren voor alle studenten van de faculteit. Lodewijk Smoor, vicevoorzitter van de Facultaire studentenraad van geesteswetenschappen tussen 2000 en 2002: 'Het was in feite een verbod op verdieping in de bachelor, een goedkope truc om flink te bezuinigen. Wij konden cijfermatig aantonen dat de opleiding op die manier gewoon werd uitgekleed, maar daar wilde Karel niets van weten. En uiteindelijk kwam de tweejarige master er maar voor een beperkte groep. Hierover is enorme ruzie geweest. Het CvB heeft zelfs moeten bemiddelen in ons conflict.' De kwalificaties die Van der Toorn aan deze tijd heeft over gehouden, zijn niet mis. Studenten van toen noemen hem 'onbetrouwbaar', 'kil' en zelfs 'een despoot'. *Smoor*: 'Karel hield niet van democratie, overlegde belangrijke beslissingen altijd achter gesloten deuren en lijdt aan selectief geheugenverlies als het om afspraken met studenten gaat. Hij werkt de totstandkoming van gespreksverslagen tegen.' Ook Femke Roosma, bestuurslid van de Centrale Studentenraad (CSr) in 2006-2007, zag vele toezeggingen van Van der Toorn in rook opgaan. 'Hij deed allerlei beloftes, maar aan het einde van de rit kwam daar nauwelijks wat van terecht.'

STRATEGISCH ONDERHANDELAAR

Toch vormde deze kritiek voor de Raad van Toezicht (RvT) geen belemmering om Van der Toorn in 2006 aan te stellen als bestuursvoorzitter, al ging dat niet zonder slag of stoot. De CSr was niet gehoord over de benoeming en spande een rechts-

Peper

Nieuwsbrief van de ASVA studentenunie

www.ASVA.nl

ASVA trapt mee tegen onderwijsbezuinigingen

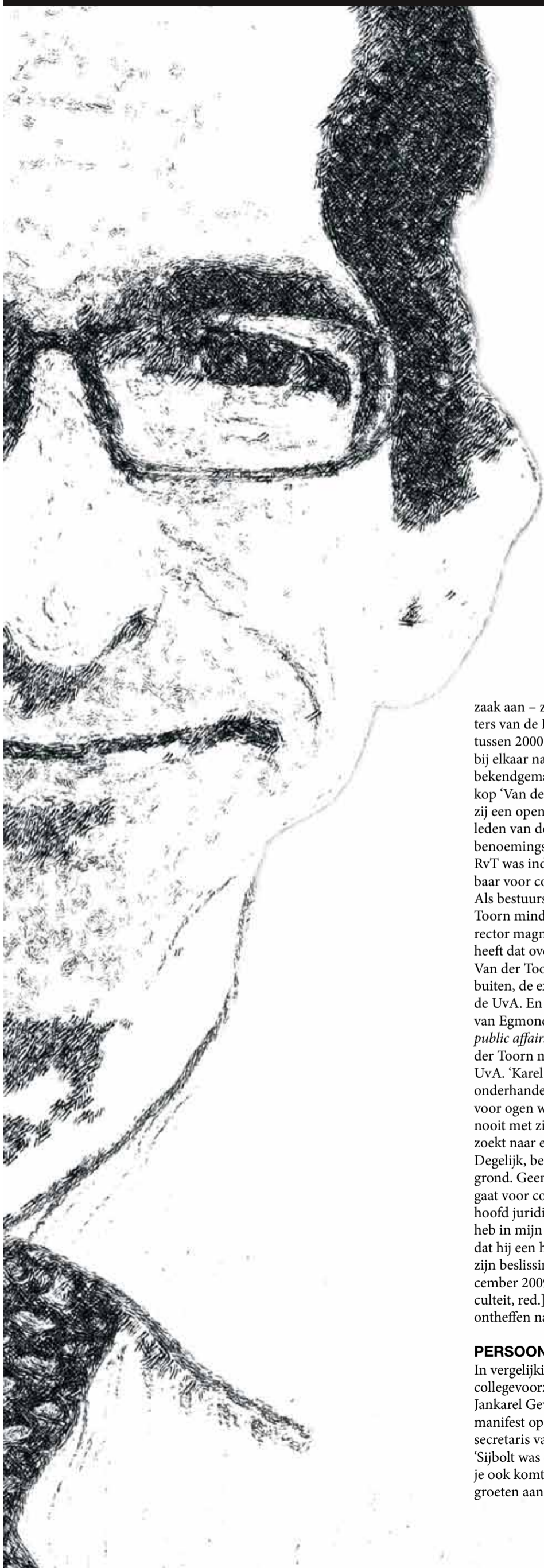
Het kabinet is onlangs gevallen. Toch blijven de geplande onderwijsbezuinigingen staan. Voorstellen van heroverwegingscommissies gaan er momenteel vanuit dat er 20% bezuinigd moet worden op hoger onderwijs. Er zijn plannen voor de verhoging van het collegegeld, afschaffing van de basisbeurs en om onderwijsinstellingen financieel te korten. Comité SOS verzet zich tegen deze plannen en hield daarom op 25 maart een landelijke fietsdemonstratie. Het comité is een breed gedragen beweging waarin onder andere studentenbonden, studentenraden, docenten en politieke jongeren organisaties samenwerken.

Onder het motto “Een student heeft alleen maar een fiets” togen enkele honderden demonstranten naar het Plein in Den Haag om te demonstreren tegen de voorgenomen bezuinigingsmaatregelen. Vertegenwoordigers van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OC&W) de HBO-raad en de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten kregen een bokshandschoen aangeboden. Zij werden gevraagd met de studenten mee te strijden voor kwalitatief hoogwaardig en toegankelijk onderwijs. Eerder in die week waren er in diverse studentensteden kleinere acties die aandacht vroegen voor dezelfde problematiek. Ook heeft een groep van vijftig studenten ‘gewapend’ met fietsen de ingang van het ministerie van OC&W geblokkeerd. Met dit protest gaven de studenten aan dat het belangrijk is om het onderwijs prominent op de politieke agenda te houden.

“Investeren in onderwijs betreft geen keuze, maar is bittere noodzaak.”

ASVA steunt deze acties, omdat zij van mening is dat de voorgenomen bezuinigingen de kwaliteit en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs zullen schaden. Dave van der Pol, voorzitter van de ASVA studentenunie: ‘De politiek moet nu kleur bekennen. Investeren in onderwijs betreft geen keuze, maar is bittere noodzaak. Studenten blijven dan ook net zo lang actievoeren totdat politiek Den Haag alle bezuinigingsplannen op het gebied van onderwijs van tafel veegt!’

zaak aan – zonder resultaat. De voorzitters van de FSr geesteswetenschappen tussen 2000 en 2004 kwamen verontrust bij elkaar nadat de benoeming was bekendgemaakt. Onder de provocerende kop 'Van der Toorn? Liever niet!' schreven zij een open brief naar *Folia* waarin zij de leden van de RvT 'met klem' opriepen het benoemingsbesluit te heroverwegen. De RvT was indertijd overigens niet bereikbaar voor commentaar.

Als bestuursvoorzitter heeft Van der Toorn minder te maken met studenten, rector magnificus Dymph van den Boom heeft dat overleg in haar portefeuille. Van der Toorn is vooral het gezicht naar buiten, de externe vertegenwoordiger van de UvA. En dat doet hij volgens Annelou van Egmond heel goed. Als tijdelijk hoofd *public affairs* reisde Van Egmond met Van der Toorn mee naar afspraken buiten de UvA. 'Karel is een goed en strategisch onderhandelaar. Vooraf heeft hij duidelijk voor ogen wat hij wil bereiken. Hij zal nooit met zijn vuist op tafel slaan, maar zoekt naar een win-winsituatie.'

Degelijk, bescheiden en op de achtergrond. Geen flamboyante persoonlijkheid, gaat voor consensus. Kees Koppenol, hoofd juridische zaken van de HvA: 'Ik heb in mijn werk nog niet meegemaakt dat hij een hard standpunt inneemt, al was zijn beslissing om Tom Wansbeek [tot december 2009 decaan van de economiefaculteit, red.] per direct uit zijn functie te ontheffen natuurlijk niet soft.'

PERSOONLIJKE MISSIE

In vergelijking met de vorige markante collegevoorzitters Sijbolt Noorda en Jankarel Gevers is Van der Toorn weinig manifest op landelijk niveau. Huidig secretaris van de UvA Mieke Zaanen: 'Sijbolt was de visionaire reiziger. Waar je ook komt op je reis, overal worden de groeten aan Sijbolt gedaan. Karel reist

omdat het nodig is.' Iemand die anoniem wil blijven vindt Van der Toorn zelfs 'bleek afsteken tegen het behang van kleurrijke internationale bestuurders'. Van der Toorns ambitie lijkt tomeloos, maar op persoonlijk niveau blijft het gissen. Hij is gescheiden van de vrouw met wie hij drie kinderen heeft. Sinds een paar jaar heeft hij een nieuwe vriendin, het voormalige hoofd academische zaken van de faculteit geesteswetenschappen, die zelf twee kinderen heeft. Hij woont in Oegstgeest, maar reist geregeld naar Hilversum, waar zij woont.

De samenwerking met de HvA heeft Van der Toorn tot zijn persoonlijke missie gebombardeerd. Volgens Peter van Gorsel, domeinvoorzitter Media, Creatie en Informatie, is de samenwerking voor Van der Toorn een middel om te komen tot een andere rangschikking van het hoger onderwijs. 'Hij ziet veel heil in het Amerikaanse model.' Martijn Weeda, vorig jaar voorzitter van de Asva Studentenunie: 'Van der Toorn vindt studenten lui, hij hekelt de cultuur van bijbaantjes en extraatjes. Karel is over de hele linie voor Anglicaans onderwijs.' Wel lijkt zijn hart vooral bij de universitaire wereld te liggen, en dus minder bij de hogeschool. In het kennismakingsgesprek dat Van der Toorn met Van Gorsel voerde zei hij, kijkend naar diens cv: 'Ik zie dat u niet gepromoveerd bent.' *Van Gorsel*: 'Zo keek hij er dus tegenaan.'

Dat er veel tegenstrijdige verhalen over Karel van der Toorn bestaan is zeker. Het neemt niet weg dat hij deze maand zeer waarschijnlijk wordt herbenoemd als voorzitter. Karsten Meijer, oud-voorzitter van de CSR, ontlokte hem ooit dat hij zich politiek met D66 verwant voelt. Misschien naar Den Haag na de verkiezingen? Voorlopig worden de UvA en de HvA nog geleid door Karel van der Toorn. Een man die van jongs af aan een podium zocht, maar nu hij eenmaal op dat podium staat, geen uitgesproken rol blijkt te vertolken. ■■■

Cv Karel van der Toorn

1956 geboren in Den Haag

1974-1979 studie theologie en Semitische talen, in Parijs, onder andere aan de Sorbonne

1979-1981 doctoraal theologie, VU

1985 promotie vergelijkende godsdienstwetenschap, VU

1985-1987 onderzoeksprojecten Zuiver Wetenschappelijk Onderzoek, VU

1987-1993 hoogleraar antieke religies, Universiteit Utrecht

1987-1997 hoogleraar antieke religies, Universiteit Leiden

1994-1997 directeur Leiden Institute for the Study of Religions

1998-2003 decaan Faculteit der Geesteswetenschappen UvA

1998-2006 hoogleraar godsdiensten van de oudheid UvA

2006 publicatie *Scribal Culture and the Making of the Hebrew Bible* (Harvard University Press)

2006-heden voorzitter van het College van Bestuur van de UvA en de Hogeschool van Amsterdam

Nes 71 1012 KD Amsterdam een theater om lief te hebben

THEATER DE ENGELBAK

open bak bijna alles mag elke dinsdag

Heb jij talent? Meld je dan aan voor de Open Bak!

De **Open Bak** is hét **open podium** voor professionele artiesten en mensen die voor het eerst voor publiek optreden. Bijna alles kan in de Open Bak, als het maar niet langer dan een kwartier duurt. Het **Open Combo** speelt tussen de acts door en begeleidt deze op verzoek. Toegang is € 9,50 en € 8 met de speciale liefhebberskorting van de Engelenbak. Elke dinsdag > aanvang 20.30 uur > deur open 19:00 uur.

Voor meer informatie of om je op te geven is Ben Lansink te bereiken op 020-3301184 of via openbak@engelenbak.nl. Kaarten voor de Open Bak zijn ook online verkrijgbaar via www.engelenbak.nl of bel 020-3202007.

in april 2010 wordt de **Open Bak** gepresenteerd door

di 6 april > **Thomas van Luyn**

Thomas van Luyn, bekend van de hilarische imitaties van Gerard Joling, Tony Blair en Harry Mulisch in het programma *Kopspijkers*, is cabaretier, acteur, televisieprogramma-maker en schrijver. Met Mike Boddé vormde Thomas de cabaretgroep *Ajuinen en Look* en later maakten ze samen de absurdistische quiz *De Mike & Thomas Show* bij de VARA.

di 13 april > **Rick Treffers**

Zanger en componist Rick Treffers toert op dit moment met de rockumentary en gelijknamige album *Prettige Vooruitzichten*. In 2007 debuteerde Rick met een intense Nederlandstalige plaat over een verscheurende liefdesrelatie *Het heeft niets met jou te maken*, die met hulde werd ontvangen. Zijn stijl houdt het midden tussen indiepop, kleinkunst en chanson, best een interessante mix dus!

di 20 april > **Barbara Barend** – Thema Open Bak **Sport**

Deze journalistieke alleskunner kennen we het beste van sportprogramma's zoals Zapp@sport, Studio Sport en Voetbal Insite. Toch is ze vorig jaar samen met vader Frits Barend een heel nieuwe weg gaan bewandelen, ze maken samen namelijk de sportglossy *Helden*. Vanavond is zij onze held en presenteert ze deze sportieve Open Bak.

di 27 april > **Jelle Kuiper**

Jelle Kuiper maakte verschillende cabaretvoorstellingen waarmee hij succesvol door Nederland toerde. Daarnaast is Jelle buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand. En dat is handig, want in zijn voorstelling *TROUW!* kan er namelijk echt getrouwd worden.

annonces

ATTENTIE

Folia tot de zomer

De eerste week van april, de week aansluitend aan het paasweekeinde, verschijnt Folia niet. En ook de eerste week van mei valt er een nummer uit. Het laatste nummer van Folia's 63e jaargang wordt verspreid op woensdag 16 juni.

CULTUUR

Apocalypse How?

Over 'het einde der tijden' in de bijbel 17 april – www.studentenekklesia.nl

Uitgaan kun je overal. Karate doe je bij SKCA! Beginnerscursus start 7 april. www.skca.org, info@skca.org

Rob & Inez Argentijnse Tango. Lekker dansen, leuke lessen. Gratis proefles op ma. 12 en di. 13 april om 19.00 uur. Hoge studentenkorting! Plaats: Unidos, Stadhouderskade 160, Adam. Info: www.rob-inez.com

Eigentijds kerk zijn binnen christelijke traditie: Keizersgrachtkerk. Kerkdienst en viering elke zondag om half 11, Keizersgracht 566. www.kgk.dds.nl

Zondag naar de kerk? www.studentenekklesia.nl 11.00 uur - De Rode Hoed Keizersgracht 102 - Amsterdam

STUDENTEN EN STUDIE

We (Valeria, Fabianne, Marcel and Yifei), Master students from the Erasmus University of Rotterdam, are currently conducting a market research regarding social media usage in job search and recruitment. We kindly ask you to fill out the survey which will take you approximately 7 minutes. In exchange for your participation, we can provide you with a detailed summary of the results! Please send an email if you are interested to the following adress: socialmedia.pearlnet@gmail.com and when this research is over we will send you the information. Please click on the following link to fill in the survey: <http://www.surveymonkey.com/s/bmtctrs>. You can be assured that your answers will be kept confidential.

SPORT

Schrijf je nu in voor de Roetersrun 2010! Wat: Hardloopevenement van 5 km om het Roeterseilandcomplex van de UvA. Wanneer: donderdagavond 15 april, start om 20.00 uur. Wie: studenten en medewerkers van de universiteit en hogeschool. Hoe: www.inschrijven.nl. Kosten: € 5. Kijk voor meer informatie op: www.asavaquila.nl/roetersrun of mail naar: amsterdam@desportraad.nl

Sporten kun je overal. Karate doe je bij SKCA! Ontdek de karateka in je. Beginnerscursus start 7 april. € 20 voor 4 weken: ma. & wo. Palmstraat 13 (Jordaan), zaterdag op IJburg, www.skca.org, info@skca.org, 020 618 2342.

STUDENTEN SPORT CENTRUM USC

Cursussen en activiteiten
• Zumba Zondag Zpecial
Kom zondag 11 naar de spetterende Zumba Zondag Zpecial in het USC: een swingend en actief dansprogramma tussen 14.00 en 16.30 uur. USC-leden gratis, niet-leden € 5.

Schrijf je voor de zekerheid vooraf in!

- Moderne dans
Moderne dans is een dansstijl die extreem vloeiend is en die niet vastzit aan technieken. Het gaat om de natuurlijke energie van bewegen en het gevoel dat loskomt bij een muziekstuk. Maandag 16.45-18.00 uur. Start 19 april. Studentcursusprijs (Scp) € 33,50.
- Inline skaten
Inline skaten is goed voor je conditie, makkelijk te leren en leuk om te doen! Vanaf 6 april leer je in 5 lessen (dinsdag 19.00-20.30 uur) alles over lichaamshouding, remmen, bochten nemen en het aanpassen van je techniek aan het wegdek. Scp € 22,50.
- Cursus Golf
6 april start de introcursus golf bij het USC. Je leert de basisbeginselen als afslaan van de tee, je grip, slaan van de mat zonder tee, chippen en putten. 4 lessen, dinsdag 19.00-20.00 uur. Scp € 34.
- Roeien
Kom roeien bij Skoll, dé studentenroeivereniging van Amsterdam. Op 1 april start de lente-introductieperiode: vijf weken lang roeien en feesten! Inschrijven kan t/m 31 maart, elke werkdag tussen 16.00 en 20.00 uur op Skoll. Wil je meer weten? Kijk op www.skoll.nl
- Et cetera
Zie voor dit alles en nog veel meer www.usc.uva.nl

UvA SCRIPTIEPRIJS

Ding mee naar de UvA-scriptieprijs! Afgestudeerd tussen 6 mei 2009 en 3 mei 2010? Werd je scriptie met minimaal een 8,5 beloond? Ding mee naar de UvA-scriptieprijs! De drie beste scripties worden beloond met geldprijzen van resp. € 3.000, € 2.000 en € 1.000. De jury beoordeelt de inzendingen op wetenschappelijke inhoud en originaliteit. Meer informatie: www.uva-alumni.nl/uva-scriptieprijs

VERDIENEN

Bijverdienen kun je overal. Karate doe je bij SKCA! Beginnerscursus start 7 april. www.skca.org, info@skca.org

VRIJWILLIGERSWERK

Beleef cultuur, bouw mee! Unieke vrijwilligersprojecten wereldwijd. Kijk op www.ibo-nederland.org of kom naar onze infodag op 10 april in Zwolle.

WONEN

Iets te verhuizen? Ik kom met een grote bus voorrijden. Studentverhuizingen binnen Adam. Van stoep tot stoep: € 35. Ook met verhuismannen en touw en blok. Ook buiten Adam mogelijk. Bel Taco: 06 4486 4390; www.vrachttaxi.nl

DIVERSEN

De Spermabank van het AMC is op zoek naar spermadonoren. Onkosten worden vergoed. Nadere informatie tel. 020 566 3090, spermabank@amc.uva.nl of www.spermadonoren.nl

STUDENTENZAKEN

Op www.uva.nl/studentenzaken staat alle informatie over de afdelingen van Studentenzaken – Studentendecanen, Bureau Studentpsychologen, Loopbaan Advies Centrum, Bureau Internationale Studentenzaken, Trainingscentrum en het Service & Informatiecentrum. Studentenzaken is ook bereikbaar via tel. 020 525 8080.

Verkiezingentweedekamer.nl
SCHRIJF JE NU IN VIA DE WEBSITE! DOE HET NU ANDERS IS HET VOL!

Verkiezings DEBAT
Gratis Entree
AANVANG 19:45
AFSLUITING 23:00
Dinsdag 20 April

Locatie: Hogeschool van Amsterdam Gebouw Leeuwenburg

o.a. aanwezig
Interview met erelid VVD: Frits Bolkestein

PvdD: Marianne Thieme
TON: Rita Verdonk

Groen Links: Tofik Dibi
VVD: Fred Teeven
SP: Jasper van Dijk

Muziek: DJ Joshua Walter
Jimmy Woo, Hotel Arena, Mystery Land and many more

presentatie Jort Kelder

Gratis optreden Jan Jaap van der Wal

Gratis drinken

Interactief debat met live SMS

meede mogelijk gemaakt door: **Folia havana**

volg op Twitter VerkeZkamer

Onder consultants

Politicologe **Jantine Grijzen** 'dook onder' in de dagelijkse praktijk van gebiedsontwikkeling, om er onderzoek te doen naar de rol van **consultants**.

Julie de Graaf / illustratie Pascal Tieman

Consultants worden in de media en de politiek nogal eens weggezet als dure zakenvullers die bovendien een slechte invloed hebben op de overheidsprojecten waar ze voor worden ingehuurd. Toch worden deze externe krachten nog steeds op grote schaal ingezet. Een paradox? Het wekte in ieder geval de nieuwsgierigheid van politicologe Jantine Grijzen. De afgelopen jaren onderzocht zij de betekenis van betrokkenheid van consultants in de ruimtelijke planning. Grijzen promoveerde 26 maart op haar proefschrift *Outsourcing Planning, what do Consultants do in Regional Spatial Planning in the Netherlands?*

Grijzen richtte zich in haar onderzoek specifiek op consultants die leiding geven aan ruimtelijke projecten of daarin een grote rol te spelen in de articulatie van beleid. Momenteel wordt in de ruimtelijke planning een nieuwe manier van plannen ontwikkeld onder de naam 'gebiedsontwikkeling'. Hierbij proberen de betrokken partijen, zowel overheid als burgers, samen een integraal plan te ontwikkelen. Daarbij wordt het project vanuit zoveel mogelijk invalshoeken bekeken. *Grijzen*: 'Het was voor mij interessant om een vakgebied in beweging te onderzoeken. Bovendien is het een planpraktijk waar heel veel consultants rondlopen, die daar overigens vaak goede dingen doen en over het algemeen erg betrokken zijn.'

Voor haar onderzoek ondernam Grijzen twee etnografische studies. Etnografie is een studiemethode waarbij de onderzoeker meedraait in de praktijk van een bepaalde groep om deze van binnenuit te kunnen bestuderen. *Grijzen*: 'Je kunt dan op een heel gedetailleerd niveau bekijken wat er gebeurt. Ondertussen blijf je wel een onderzoeker en hou je een frisse blik. Zo viel het mij op dat er in die wereld heel veel consultants werken, terwijl de mensen daar dat misschien niet eens meer doorhebben.' Grijzen bestudeerde twee projecten: de IJsseldelta Zuid bij de provincie Overijssel en de stadsregio Arnhem-Nijmegen. Per project liep ze vier maanden lang

vier dagen per week een soort onderzoeksstage, waarin ze bij zoveel mogelijk bijeenkomsten aanwezig was.

Grijzen ontdekte dat consultants die worden ingehuurd als projectmanager vooral een grote toegevoegde waarde hebben in hun rol als bemiddelaar. Haar proefschrift laat zien dat de huidige planpraktijk verschuift naar een praktijk waar niet alleen veel overheden bij betrokken zijn, maar waarin ook veel verschillende inhoud, veel onzekerheid, expertise en vakgebieden samenkomen. Bovendien zijn alle (lokale) overheden van elkaar afhankelijk voor het maken van beleid en het uitvoeren van de projecten. Grijzen noemt het voorbeeld van de IJsseldelta Zuid, waar wel acht verschillende overheden er sa-

men uit moesten komen. *Grijzen*: 'Je ziet dan dat een overheid niet meer het algemeen belang vertegenwoordigt, maar heel veel overheden deelbelangen vertegenwoordigen. Een ambtenaar van een zo'n overheid wordt al snel geassocieerd met diezelfde overheid. Het is voor diegene dus erg lastig om boven de partijen uit te stijgen. Consultants kunnen de intermediaire rol vaak beter vervullen omdat ze van buitenaf komen en als onafhankelijk gezien worden, zelfs als ze maar door een overheidspartij worden ingehuurd.'

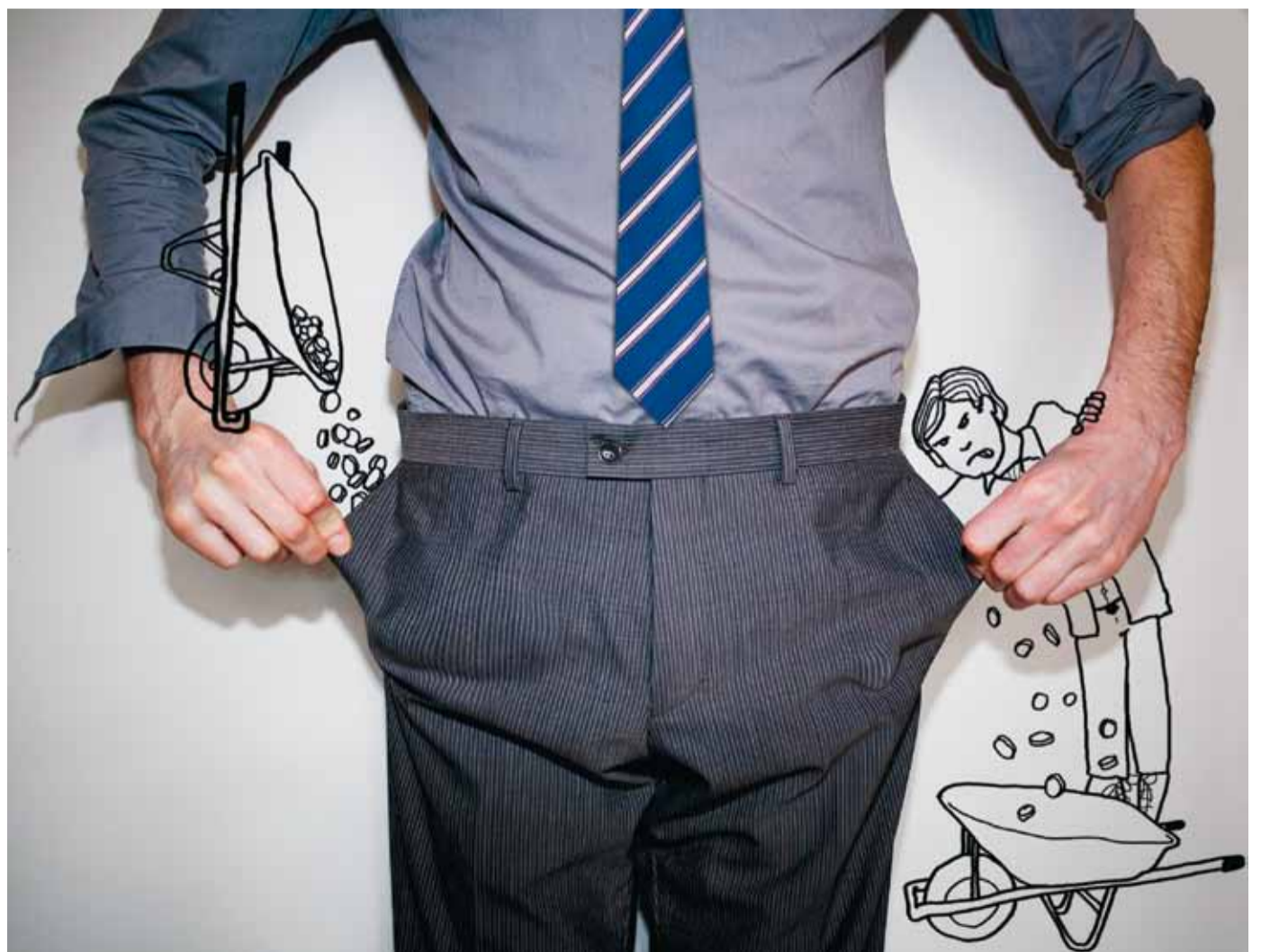
Grijzen legt uit dat de schaduwzijde van deze conclusie is dat de overheid een bepaalde leegheid stimuleert door consultants in te huren. Op de manier waarop het nu gaat, wordt de overheid namelijk steeds afhankelijker van consultants. Gelukkig gaat Grijzen in haar proefschrift ook in op manieren waarop dit kan veranderen. *Grijzen*: 'Consultants inhuren kan een goede oplossing zijn voor bepaalde problemen, maar dan moet je als overheid wel zorgen dat je het opdrachtgeverschap goed invult. Dat is niet wat je alleen vooraf doet door de juiste consultant te selecteren. De overheid moet juist ook tijdens het project actief deel blijven

nemen.' Ook raadt Grijzen aan om ambtenaren te betrekken bij dit proces en ze te laten meedraaien als assistent of team van de consultant. 'Vaak hebben ambtenaren veel inhoudelijke kennis, maar geen ervaring met het managen van dit soort projecten. Dan kan de overheid wel een

De overheid wordt steeds afhankelijker van externe adviseurs

consultant inhuren, maar dan moet de ambtenaar daar zoveel van leren dat het de volgende keer niet nodig is,' aldus Grijzen. Consultants hoeven zich geen zorgen te maken dat ze in de toekomst overbodig zullen worden. Grijzen denkt namelijk dat er vanuit de overheid altijd behoefte zal zijn aan buitenstaanders. *Grijzen*: 'Het is vanuit die positie gewoon makkelijker om intermediair te zijn en soms zelfs als breekijzer te fungeren tussen bepaalde werkculturen of verhoudingen.' ■■■

Jantine Grijzen promoveerde vrijdag 26 maart in de Agnietenkapel.

Cineville.nl

VAN DONDERDAG 1 APRIL
T/M WOENSDAG 7 APRIL

GOED VOORBEREID HET DONKER IN.

FILMTIP VAN DE WEEK

NOWHERE BOY

REGIE: SAM TAYLOR-WOOD | 1 APRIL IN PREMIÈRE

Liverpool, 1955. John Lennon (**Aaron Johnson**) is een intelligente, gevoelige tiener die gevangen zit tussen zijn Tante Mimi (**Kristin Scott Thomas**) en zijn moeder (**Anne-Marie Duff**). In muziek vindt hij de ideale ontsnappingsmogelijkheid en in ene Paul McCartney een onvoorwaardelijke vriend. De film is gebaseerd op de memoires van Lennons halfzusje Julia Baird. **Nowhere Boy** kreeg eerder dit jaar vier **British Academy Film Award-nominaties**: voor beste Britse film, beste vrouwelijke bijrol (zowel Anne-Marie Duff als Kristin Scott Thomas) en beste Britse debuut. **Lees meer op Cineville.nl.**

NU OP CINEVILLE.NL

CINEVILLE TALKSHOW: THE SHOCK DOCTRINE

DONDERDAG 20.00 UUR IN DE BALIE

Michael Winterbottom en **Mat Whitecross** verfilmden Naomi Kleins gelijknamige non-fictiebestseller. Totalitaire regimes blijken met steun van de CIA, het Amerikaanse leger en multinationals bevolkingen bewust te shockeren om privatisering en desocialisatie te bevorderen. In de talkshow voorafgaand aan de voorpremière spreekt UvA-docent **Charles Forceville** over de retoriek in documentaires, terwijl cultuurhistoricus **Thomas von der Dunk** de historische kant van de film toelicht. Verder een vooruitblik op komende films, de filmquiz en een korte film van **NPS New Arrivals**. **Lees meer op Cineville.nl.**

VERDER OP CINEVILLE.NL

OP STAP MET PASHOUDER PERQUISITE

LEVE DE RATIONELE WILLEKEUR VAN DE SNEAK PREVIEW

FILM & POPCORN: GOUDEN DUO IN TIJDEN VAN CRISIS

Cineville

ONBEPERKT NAAR DE FILM VOOR MAAR €17,⁵⁰ PER MAAND

CREA

het cultureel studentencentrum van UvA & HvA

FILM

DO 01/04 20.00 uur

P>LUX: Regie

Openbare masterclass van Poldox door regisseur IJsbrand van Veelen, die als documentairemaker bij de VPRO werkte en tal van prijzen won.
toegang gratis

MUZIEK

DO 01/04 20.30 uur

CREA Plug & Play

Met deze maand optredens van Madame Helga, Project A en Mailman John.
toegang gratis

THEATER

VR 02/04 20.30 uur

Placebo vs. Dogma

Een wedstrijd in improvisatietheater. Het Utrechtse Dogma kan nog steeds niet verkroppen dat sterspeler Jasper is overgelopen naar Placebo. Een wedstrijd met hoge inzet.
studenten € 5,- / € 7,50 alle anderen

DEBAT

DI 06/04 20.00 uur

Winstgevend idealisme?

Kan de commerciële sector bijdragen aan het bereiken van de millenniumdoelen? Debat tussen bedrijfsleven en wetenschap, met oa dr. Peter Knoringa, hoogleraar Private Sector en Ontwikkeling (EUR) en Bert Fokkema, Issue Manager bij Shell.
gratis voor studenten, € 5,- alle anderen

FILM

DO 08/04 20.00 uur

P>LUX: Filming and editing

Second of two Poldox masterclasses by Alex Goekjian, cameraman and editor. He worked for BBC World TV, Keuringsdienst van Waarde and filmed many documentaries. English spoken.
toegang gratis

THEATER/MUZIEK

DO 08/04 20.00 uur

CREA Open Podium

Met oa het CREA vrouwenkoor (meerstemmige popsongs), Maus Koster (kleinkunst), Rachel Nieuwstede (singer songwriter), Stippie (band), Daan Doesburgh (gedichten) en Bas van Elk (standup).
toegang gratis

CABARET

VR 09/04, ZA 10/04 20.30 uur

Goedkoop cabaret

Het cabaret van morgen voor de prijs van gisteren. Vrijdag: o.a. Martijn Hillenius en Max van den Burg. Zaterdag: Yora Rienstra, Roemer van der Steeg en Floor van der Wal. Zaterdag viert Goedkoop Cabaret haar tiende verjaardag!
toegang: € 6,50

MUZIEK

ZO 11/04 14.30 uur

Tell mama we're late

CREA koor Tell mama we're late geeft een zonnig concert met zanggroep Bant. Muziek uit alle windstreken. Plaats: Pleintheater.
kortingsprijs € 8,- / € 10,- alle anderen

Meer informatie over de CREA agenda:
www.crea.uva.nl

lezingen- ladder

De Balie

WO 31/03, 20.00 uur

SLAA | **Scheppingsverhaal: Jan Siebelink**

Helios, studievereniging van neerlandistiek presenteert schrijfster en recensente Marja Pruis in gesprek met schrijver Jan Siebelink, vooral bekend van *Knielen op een bed violen*.

HvA

DI 20/04 20.00 uur

Verkiezingsdebat

Met Fred Teeven, Jasper van Dijk, Marianne Thieme, Frits Bolkestein, Rita Verdonk en anderen. Presentatie: Jort Kelder. Cabaret: Jan Jaap van der Wal. De avond wordt georganiseerd in samenwerking met *Havana* en *Folia*. Meer info: www.verkiezingentweedekamer.nl

Pakhuis de Zwijger

WO 31/03, 20.00 uur

Amsterdam Werelddorp

In 'Amsterdam Werelddorp' wordt de stad bekeken op een schaal van 1:1000. Dan is Amsterdam een dorp met 756 inwoners. Hoe ervaar je veiligheid in Amsterdam als de stad een dorp was? Met o.a. Jeroen Slot (O+S), professor Hans Boutellier (VU) en Paul Vugts (het Parool).

De Rode Hoed

DI 06/04, 20.00 uur

Tegen de barbaren

Wat is de rol van literaire tijdschriften in een tijd van culturele versplintering? Debatavond met o.a. Elsbeth Etty, Paul Sebes, en redactieleden van diverse literaire tijdschriften. Reserveren kan via: degids@uitgeverijenaab.nl.

Spui25

DI 06/04, 12.20 - 12:40 uur

Broodje kennis met Dirk-Jan Verdonk

Een ei is (g)een ei, over problemen en protest rond kippenplacenta's: het ei ab ovo. Verdonk publiceerde over dieren, vegetarisme en geschiedenis in onder meer Trouw en het Historisch Nieuwsblad.

DI 06/04, 20:00 uur

De oplossing van de hedendaagse muziek

Serie debatten over hedendaagse muziek in deze nieuwe tijd. Met vooraanstaande sprekers: dirigent en dichter Micha Hamel; kunstenaar Jonas Staal; hoogleraar Sander van Maas; en schrijver en journalist Edzard Mik.

VUconnected

DI 06/04, 19.00 uur

Film & Filosofie - Lola Rennt

In deze serie wordt in beeld gebracht dat totale vrijheid niet bestaat. Met filosoof Gerben Meynen, over de vrije wil.

U organiseert een lezing of debat en wilt daarmee graag op deze pagina staan? Stuur een mailtje naar folialezing@gmail.com onder vermelding van 'Aanmelding lezingenladder'.

Het AKvV-bestuur, v.l.n.r. Sara-Jane van der Vegt, Roy Bachtet, Lotte Keikes en Lieve Claessens / foto Fred van Diem

Zorg dat je erbij komt

Viel de **Word Lid-week** vorig jaar nog in het water, dit jaar wil de organisatie zich revancheren met een nieuw concept. Voor wie overweegt lid te worden van een **studentenvereniging**, maar eerst een kijkje wil nemen, is er de Word Lid-week. Kirsten Dorrestijn

Naast de Intreeweek wordt sinds een paar jaar door het hele land óók in de lente een introductieweek georganiseerd: de 'Word Lid-week'. In Amsterdam neemt het overkoepelende orgaan van studentenverenigingen, de AKvV, de organisatie op zich. Het startschot wordt gegeven met een groot feest in Jantjes verjaardag, waar alle 23 lidverenigingen van de AKvV zijn uitgenodigd. Verder houden de christelijke verenigingen een debatavond, de gezelligheidsverenigingen hebben een bandjesavond in Muziek Podium 3, de culturele verenigingen komen bij elkaar voor een discussie en de sportverenigingen strijden in het Amsterdamse Bos voor een hoofdprijs van 1 liter bier. De week duurt van 8 tot en met 15 april.

STRENG

Waarom een introductieweek zo op de

helpt van het jaar? Lieve Claessens (20), secretaris van de AKvV, legt uit: 'De Intreeweek is vooral gericht op aankomende studenten. Veel mensen weten op dat moment nog niet of ze bij een vereniging willen, ze willen eerst een kamer in Amsterdam zoeken of afwachten of het niet te druk wordt naast hun studie. Nu is voor hen het moment aangebroken om zich te oriënteren. Door de verenigingen bij elkaar te zetten, kan je ze goed vergelijken. De vier christelijke verenigingen zullen bijvoorbeeld debatteren over de liefde. De ene is op dat gebied strenger dan de andere, dus zo kun je meteen zien welke opvattingen bij de jouwe aansluiten. En als je wilt roeien, kun je in één keer met alle roeiverenigingen kennismaken.' De AKvV probeert tijdens deze week de krachten te bundelen. 'Als je niemand bij een vereniging kent, is het best een stap om er te gaan kijken,' denkt Claessens. 'Door de gezamenlijke activiteiten

hopen we die drempel te verlagen. Maar we moeten het natuurlijk vooral hebben van leden die introducees meenemen. De verenigingen doen trouwens niet alleen mee om ziertjes te winnen. Het Amsterdamse Studenten Corps moet bijvoorbeeld vanwege ruimtegebrek vaak mensen weigeren, maar heeft zich aangesloten om het initiatief te ondersteunen.'

OUTSIDERS

Vorig jaar was de lente-introductie niet zo'n succes. Doordat twee bestuursleden van de AKvV hun functie vroegtijdig neerlegden was er te weinig mankracht om de week groots op te zetten. Enkele sociëteiten waren opengesteld, maar daar kwamen niet veel mensen op af. Tim Cardol (24) zat vorig jaar in het AKvV-bestuur: 'Het is een kleine organisatie, dus qua promotie konden we niet echt uitpakken. Er worden geen cijfers bijgehouden, maar ik denk niet dat er veel nieuwe leden uit zijn voortgekomen. Het is trouwens lastig om dat te berekenen, want een groot deel van de verenigingen heeft alleen een inschrijfperiode in het begin van het studiejaar.' Oud-bestuurslid van Particolarte, Harm Rieske (23), bevestigt dat er geen nieuwe inschrijvingen waren bij zijn vereniging: 'Wij hadden een feestelijke borrel georganiseerd, maar het probleem was dat de flyers pas verspreid werden toen onze activiteit al voorbij was.' Walter Freenan (22) van debatvereniging Bonaparte

twijfelt of er op zo'n week veel *outsiders* afkomen die geïnteresseerd zijn in debatteren: 'Wij hebben een zeer specifieke doelgroep. Zij komen over het algemeen met ons in aanraking bij debatten of op informatiemarkten.'

TRAMPOLINE

Dit jaar steekt de AKvV meer energie in de promotie en pakt het bestuur het helemaal anders aan dan voorheen. Surf- en snowboardvereniging Derm heeft al allerlei plannen gemaakt. 'We hebben een surfsimulator gehuurd en we nemen *indoorboards* en een grote trampoline mee naar het Amsterdamse Bos,' vertelt voorzitter Kelly van Zanten (23). 'Ik vind het een goed idee om de sportieve verenigingen bij elkaar te zetten.' De website van Word Lid meldt dat de week ook bedoeld is om vooroordelen weg te nemen. *Claessens*: 'Natuurlijk wordt er bij de meeste gezelligheidsverenigingen behoorlijk wat gedronken en lopen er hier en daar ballen rond, maar niet iedereen denkt bij het woord "vereniging" aan de christelijke, kunstzinnige of sportverenigingen. Met de Word Lid-week willen wij die diversiteit laten zien. Net als de Intreeweek moet het een gezamenlijke campagne worden om het verenigingenleven te promoten.' ■■■

Meer informatie over de Word Lid-week: www.akvv.nl

Weekgast

Anna van der Tas (21) is student geschiedenis en religiestudies. Momenteel studeert ze een semester **Russisch** in de Siberische stad Irkoetsk.

Bontjassen in de minibus

MA Een korte beschrijving van het dagelijks leven *below zero* in Irkoetsk. Nog altijd 'onder nul', maar ik moet mijn stoere min-veertig-verhalen alweer bijna gaan inruilen voor verhalen over de zomerse Siberische taiga. Helse temperaturen lijken alweer lang geleden. Vandaag deed ik wat ik altijd doe. Men neme de minibus naar het centrum, gedeeld met menig individu in bontjas, waarna men zich door de drukke hal van de universiteit richting garderobe begeeft. Geef je je jas en muts niet braaf af, dan herinnert één van de bewakers je er wel aan. Wellicht koop je een chocoladereep (of shampoo, lippenstift, alles wordt verkocht in deze zeventigprocent-meisjes-universiteit) in één van de kioskes in de centrale hal. Na ruim vijf uur les in het Russisch ging ik per minibus weer op huis aan.

Quizavond

DI Een mevrouw van het internationale bureau kwam vandaag op me afgelopen. 'Anyu, zou jij vrijdag naar onze internationale dag willen komen?' Maar natuurlijk, roept u maar. 'Als je als Franse spreker zou kunnen optreden zou dat heel fijn zijn, we hebben nog geen Franse vertegenwoordiger!' verzuchtte ze opgelucht. Ik had waarschijnlijk nooit moeten melden dat ik ook wat Frans spreek. Zo gaat het hier, niemand anders kan, dus mag ik komen opdraven. Met bezwaard hart wees ik haar uitnodiging vriendelijk, doch vastberaden af. Om mijn afwijzing en mijn gebrek aan voldoende talenkennis voor mezelf goed te maken, besloot ik vanavond dan maar mee te doen aan een Russische quizavond in het lokale bowlingcentrum. Goed voor mijn Russisch, én mijn team werd tweede!

Baikalmeer

WO Privéles Russisch met een Russische medestudente. Ze had een vriendin meegenomen, en na een tweeën-half uur durend gesprek over het Russische schoolsysteem, de Russische glimlach ('Wanneer Russen glimlachen zijn ze oprecht, wanneer ze hardop lachen is iets pure humor'), het Europese alcoholprobleem ('Bestaat dat überhaupt?'), en eindeloos veel thee en cake, voelde ik me behoorlijk content over mijn vorderingen. Afgelopen zaterdag was er een demonstratie

in het stadscentrum betreffende de milieuvervuiling rond het Baikalsee (het grootste zoetwatermeer ter wereld, werelderfgoed, twee uur rijden van Irkoetsk) en de opening van een nieuwe vervuilende fabriek. Op weg naar huis kreeg ik een pamflet in mijn handen gedrukt over de opschoning van het Baikalsee, en van de politiek. Natuur en cultuur, regionale en nationale politiek, het gaat hier allemaal hand in hand. Zelfs in een Siberische uithoek, ver van het grote Moskou dat alle macht absorbeert.

Pornografische plaatjes

DO Weer een volle dag les. Vandaag was het belangrijkste thema de presentatie die we morgen moeten geven over de geschiedenis en architectuur van Irkoetsk. Ik ben bloednerveus, een presentatie in het Russisch *en publique* is uiteraard zwaar beangstigend. Verder zullen deze maand een paar docenten ons onderkomen bezoeken en beoordelen, in de vorm van een competitie. Niet alleen moet alles netjes zijn (wederom bloednerveus), ook alle seks in keuken, badkamer en gang moet weg. Pardon? Mijn Chinese medestudenten leken nauwelijks geschokt door deze aantijging. Na een lange serieuze redevoering bleek onze lerares 'pornografische plaatjes' te bedoelen. Nog altijd niet bepaald positief over de goede zeden van de moderne student. Goed dan, voor deze ene keer zal ik mijn pornografische kunstcollectie verwijderen, maar slechts voor deze ene keer! Miscommunicatie komt vaker voor. Mijn huisgenoot wil naar Japan, maar zal na veel miscommunicatie zijn visum niet op tijd krijgen. We zijn flink wezen klagen bij het visumbureau. Vandaag heb ik als pitbull gefunctioneerd, morgen ben ik weer vriendelijk.

Leve de babushka-look!

VR Het is te warm geworden voor een muts. Niet dat mijn muts ooit echt warm is geweest, de babushka's op straat hebben me vaak genoeg terecht gewezen. Wellicht een zoete wraak dat ik nu hun hoofddoek als ideale tussenoplossing heb gevonden. Vanaf nu doe ik iedere avond boodschappen bij mijn favoriete groentestalletjes, in babushka-look! Vanmiddag hielp ik een Russische vriend van een vriend met zijn Engels. Het feit dat ik uit het land van wiet en homohuwelijk kom, leek echter meer in de belangstelling

foto's Anna van der Tas

te staan dan mijn kennis van het Engels. Mijn kennis van het Russisch verbaasde me vanochtend echter, ik kende mijn speech perfect uit mijn hoofd, en na met knikkende knieën mijn zegje gedaan te hebben voor een publiek van veertig man,

kreeg ik een goedkeurend knikje van mijn docente. Dat is dan toch nog wat, zo aan het einde van de week. ■■■

Volgende weekgast: Frank Bovenkerk, bijzonder hoogleraar radicaliseringstudies

Een is uit

Een leuk mega-ego

Millennium deel 3 Gerechtigheid
verschillende bioscopen

In de lobby van wat een sjiek hotel genoemd mag worden vraagt een enigszins corpulente journalist uit Nijmegen me of ik, jong en onervaren, niet *ontzettend* in mijn nopjes ben met het op handen zijnde interview met de Zweedse superster Michael Nyqvist, hoofdrolspeler in de Millenniumtrilogie waarvan het derde deel binnenkort in de bioscoop verschijnt.

Omdat de journalist al corpulent is en uit Nijmegen komt, weerhoud ik mijzelf ervan heel hard in zijn oor te gillen. Er klinkt namelijk iets denigrerends door in zijn vraag en bovendien vind ik het interviewen van Bekende Mensen doorgaans een totaal oninteressante bezigheid; je krijgt altijd te weinig tijd; je mag alleen maar uitgekauwde vragen stellen en je zit veelal tegenover een vermoeid en ongeïnspireerd mega-ego dat jou niet eens naar je naam vraagt. Vooral met dat laatste heb ik, helaas ook gespeend van enige bescheidenheid, grootse moeite. *'Jesus, a whole day of just talking about me! This is crazy!'* Dat is het eerste wat Michael Nyqvist tegen me zegt als ik de hotelkamer binnenkom en ik vind hem nu al aardig. Hij lijkt ook blij dat ik niet corpulent ben en uit Nijmegen kom.

Er ontwikkelt zich een gesprek waaruit blijkt dat Michael Nyqvist en ik enige fascinaties delen. Avocadogroene muren in goedkope hotels bijvoorbeeld. (Ik: 'Daar schijn je allerlei fysieke viezigheid minder goed op te kunnen zien.') De rol van schaamte in de opvoeding en de autobiografie die hij daarover schreef. ('Wie ik ben hangt volledig samen met het feit dat ik geadopteerd ben en dat daar in mijn adoptiegezin niet over gesproken mocht worden.') Ook het mega-ego komt, hoera, aan bod.

'Fame is the most dangerous thing to have. Money is not half as bad; with money you can do good things. With fame, you can't do good things. I find myself annoyed when people stare at me and I sometimes find myself annoyed when people don't stare at me. Fame poisons you.'

Ik doe bijna een vreugdedansje. Eindelijk iemand die eerlijk, reflexief en kritisch is! Zo is interviewen dus wel leuk. De persvoorlichtster komt me halen. Niks over de film gevraagd. Wel een bijzonder fascinerende man ontmoet. Die film verkoopt zichzelf wel. Nyqvists autobiografie misschien minder. Kopen dus. ■■ Fen Verstappen

Millennium 3: Gerechtigheid, vanaf 25 maart in de bioscoop
Just After Dreaming, autobiografie van Michael Nyqvist

het beste

Max Frisch

Albert Ali Salah
onderzoeker Human-Computer Studies:

Kunst: 'Portret van Jeanne Hébuterne van Modigliani, om het trieste en shockerende verhaal achter dit werk. Modigliani was een ontzettend arme en verslaafde schilder die stierf aan een delirium. Twee dagen later sprong zijn negen maanden zwangere vrouw Jeanne Hébuterne uit het raam, waarbij zijzelf en de baby omkwamen.'

Film: 'Blade runner, om de filmscore van Vangelis, de donkere atmosfeer en gecompliceerde karakters. Het eindigt met de beste scène, waarin de *android* ontdekt dat hij een robot is en sterven moet, maar verder wil leven.'

Boek: 'Homo faber van Max Frisch, over een man die alles door een wetenschappelijke bril beziet. Dat herkende ik toen ik computerwetenschap ging studeren. In plaats van een holistische blik kreeg ik de neiging dingen te willen analyseren en als oplosbare problemen te beschouwen. Daarover maakte ik me zorgen. Ik was bang een droge wetenschapper te worden. Wetenschap gaat moeilijk samen met het geloof, maar het is een diepere behoefte van de mens.'

Hebbeding: 'Een vulpen, ik ben hierdoor al uitgemaakt voor retro, maar op de Duitse scholen waarop ik zat was je verplicht ermee te schrijven.'

Muziek: 'Michael Nymans *Piano Concerto*, waarbij je de meeslepende golven emotie voelt. Ik krijg er ook filmbeelden bij van *The Piano*. Het concert is op de motieven van de filmscore gebouwd.'

Afknapper: 'Twee uitersten van inefficiënt omgaan met regels. Allereerst het bureaucratische gemiereneuk in Nederland. Ik moest voor mijn rijbewijs een biometrische foto bijsluiten. De ambtenaar accepteerde deze niet, want ik keek niet recht in de camera. Ik zei: "Mijn iris is zichtbaar, de oogbal gecentreerd". Het grappige is dat mijn proefschrift over gezichtsbio-metrie ging. Nee, het kon niet. Nieuwe foto, hetzelfde verhaal. Uiteindelijk heb ik het rijbewijs toch gekregen, met formele excuses. Daartegenover de regeloosheid in Turkije, waar je op het vliegveld bij de incheckbalie komt via afzettingen. Wat doen mensen? Ze springen er overheen en kruipen voor. De ingang is een examen. Als je dat doorstaat, dan overleef je Turkije.'

Stokje: 'Ik geef het stokje aan promovendus Computational Science Gökhan Ertaylan. Een slimme en extraverte kerel die heel relevant onderzoek doet naar hiv.' ■■

Hans van Vinkeveen

eten

Een goed stuk vlees

La Luna
Lindengracht 152

Omdat ik onlangs het vegetariër bestaan vaarwel heb gezegd, was ik op zoek naar een goed stuk vlees. En voor vlees moet je bij de Argentijnen zijn. Dus togen we naar het Argentijnse restaurant La Luna in de Jordaan. Na een halfuur in de wijk te hebben rondgefietst door straatjes die allemaal op elkaar leken, en ik en mijn date Sjon al drie keer dezelfde zwerver waren tegengekomen, vonden we eindelijk het restaurant.

Het was een klein tentje, waarvan de muren aan het einde van de avond, na een halve fles rode wijn, op ons af begonnen te komen. De muren waren namelijk volgeplakt met zwart-witfoto's van Argentijnse artiesten. Er hingen weinig lampen, de tafeltjes gloeiden van de kaarsjes, en dat wat niet was beplakt, was van een donkerbruine kleur. Het zorgde voor een rustige en gezellige sfeer. Het was een kalme woensdagavond en slechts twee andere tafeltjes waren bezet. Toen we gingen zitten werd ons direct een schoteltje gestoofde aardappeltjes met een heerlijke saus voorgeschoteld. Het bakje was groot genoeg om niet in de categorie 'gratis rotzooi' te vallen. Na de aardappeltjes binnen twee minuten te hebben verorberd, wierpen we wanhopige blikken naar de serveerster, die glazen stond te wassen. Ik bestelde als voorgerecht een spinaziesalade met feta en tomaten voor € 6, en als hoofdgerecht een rode rib-eyesteak voor € 14,50. Mijn date nam een champignonsoep voor € 4 en een ossenhaas voor € 16. Beide hoofdgerechten werden gereserveerd met de nodige sla en patat. De rest van de avond was de serveerster, die als enige in de bediening stond, erg vrolijk en behulpzaam. De salade smaakte verrassend lekker, en na één hap van mijn steak vergat ik ooit vegetariër te zijn geweest. Mijn date had een ossenhaas die amper op zijn bord paste. De rode huiswijn was lekker mild en kostte € 8,50.

La Luna is een ontspannen tentje waar je vooral naar toe moet als je zin hebt in een stuk vlees. Al is het wel even zoeken, maar door de prachtige Jordaan fietsen is ook geen straf! ■■ Anita de Rijk

Eten: veel en lekker

Prijs: gemiddeld

Sfeer: erg rustig maar gezellig

Bediening: vrolijk

Dijkgraaf

Non-communicé

Nu uw columnist ineens kopje onder is gegaan in de verhitte discussies rond klimaatverandering en daarover kritische media als Fox News en *The Wall Street Journal* te woord moet staan, is het vooral zaak niet het verkeerde te zeggen. Omdat u zelf wel eens in zo'n situatie geplaatst zou kunnen worden, volgt hierbij mijn universele perscommuniqué. Ik zou zeggen: knip het uit en stop het in uw zak, want u weet nooit wanneer het te pas kan komen. Wie weet wordt aan u binnenkort uw mening over iets gevraagd en dan wilt u niet om woorden verlegen zitten. Hier zijn alvast de mijne, over alles... en niets. 'Dames en heren van de pers: Het is met veel genoegen dat ik hierbij mijn standpunt toelicht. Dat is hard nodig. Er zijn namelijk veel misverstanden en onduidelijkheden ontstaan rond dit controversiële onderwerp. En dat is jammer, want deze belangrijke zaak vraagt om een eerlijk en evenwichtig oordeel. Geen rookgordijn of omtrekkende beweging, maar een strakke koers, recht door zee. Ik benader dit vraagstuk dan ook met open vizier. Het is cruciaal om daarbij een goede

balans te vinden tussen enerzijds een al te enthousiaste omarming – overigens zeer begrijpelijk gezien de grote maatschappelijke importantie – en anderzijds een te afzijdige, ik zou haast zeggen angstige houding. Het doet me zeer veel genoegen dat alle partijen zo'n gedegen en onafhankelijke analyse met kracht onderschrijven. Niet alleen met een kritische blik naar het verleden, maar ook met een open kijk op de toekomst. De veelheid van aspecten en diversiteit aan meningen vraagt deze duidelijkheid. Dit is niet de tijd om om de hete brei heen te draaien. In tegendeel: iedereen verlangt 100 procent transparantie. Die geef ik dan ook. Bij deze. Laat daar geen twijfel over bestaan. Scherper kan ik het niet formuleren. Ik dank u voor uw aandacht.' ■■■

Robbert Dijkgraaf

Curvers

Dood aan Alice

Een beetje eenzijdig bestaan is vaak heel prettig. Zo wijdde ik ooit maanden aan het behoeden van moeder aarde voor de dreigende Vorticon-invasie. Hoe? Door van links naar rechts door een landschap van blokjes en trapjes te lopen, waarna ik via een deurtje in een ander plat wereldje een nog iets wonderlijkere prestatie zou leveren. Yorps, Gargs en Vorticons vormden de grootste bedreigingen, en die maakte ik tweedimensionaal hartstikke kapot. Een overzichtelijke en vreedzame tijd, tot mijn zus en ik ruzie kregen en ik begon te janken.

De familievete werd vanzelf opgelost: de gamewereld realiseerde al gauw een houderig soort diepte. Sindsdien slaat blinde paniek toe als ik een controller in mijn handen krijg. Waar moet moderne Mario naartoe? Hoe lang kan Mario doorlopen en als zijn wereld eindig is, waarom kent hij dan diepte? Commander Keen had dit soort lullige oneindigheidsproblemen niet! Ik gooide de controller boos in een hoek en bad dat verder alles bij het oude zou blijven. Maar het hield niet op, alles kon en werd nog driedimensionaler. Zelfs

mijn toevluchtsoord Disneyland bleek met verdieping besmet, en toonde boosaardige 3D-films als *Honey I Shrank the Audience*. Eventjes leek het of stereoscopie daar in de vergetelheid zou raken. Nee dus. Ineens is cinema zo verrukt over diepte-illusie te beschikken, dat je voortdurend op een vliegende dinosaurus langrazende brokstukken zit te ontwijken. Ook *Alice in Wonderland's* derde dimensie kon me niet boeien – ik liet haar door een leger Vorticons afmaken, die smerige verraadster van de 2D-gemeenschap.

Dimensies spreken nu eenmaal tot de verbeelding. Van mijn buurman Dijkgraaf las ik dat er een wetenschapper is die al tijden probeert de vierde ruimtelijke dimensie te zien. Het duurt vast nog even, maar dan heb je pas echt een unieke ervaring.

Zie maar even wat je daármee doet, Disney. Ondertussen speel ik wel gewoon huilend Commander Keen. Sommige dingen verander je niet. ■■■

Emma Curvers

overigens

Ad de Jongh
hoogleraar angst en gedragsstoornissen in de tandheelkundige praktijk

Irene de Jong
hoogleraar klassieke Griekse taal- en letterkunde

Claes de Vreese
hoogleraar politieke communicatie

Het maatschappelijk nut van wetenschappelijk onderzoek moet de nieuwe leidraad worden voor het verdelen van onderzoeksgelden. Floor Boon

Ad de Jongh: 'Ja, daar kan ik mij wel in vinden. Het zou niet de enige leidraad moeten zijn, maar het feit dat er meer ruimte wordt gemaakt voor maatschappelijke relevantie als uitgangspunt voor wetenschappelijk onderzoek lijkt me van groot belang. Op dit moment wordt veel onderzoek getoetst op de hoeveelheid internationale publicaties van een wetenschapper en is het maatschappelijk nut van een onderzoek vaak alleen impliciet duidelijk. Ik zie wel heil in een *mission statement* van onderzoekers om dat expliciet te maken. Ook pleit ik ervoor dat universitaire medewerkers meer voor het eigen vakgebied schrijven en meer worden aangemoedigd om een vertaalslag van hun onderzoeksbevindingen te maken naar de praktijk. In de tandheelkunde is het bijvoorbeeld echt belangrijk dat de wetenschap ook snel beschikbaar

komt voor de patiënt in de stoel bij zijn tandarts. Hoewel ik nog niet helemaal voor me zie hoe het maatschappelijk nut precies moet worden gemeten, zie ik er naar uit dat onderzoekers meer worden afgerekend op hoe het hen lukt om zich voor de samenleving nuttig te maken.'

Irene de Jong: 'Wat is de definitie van het maatschappelijk nut, dat is de hamvraag. Opgevat in beperkte zin betekent het dat nog maar vijf procent van al het wetenschappelijk onderzoek nuttig is. En dan nog blijft de vraag of het nut al vooraf te bepalen is. "Echt onderzoek is een reis door *terra incognita*, een grillig pad zonder bewijsbaar doel, waar een vooraf aangegeven bestemming bijna nooit blijkt te bestaan" in de woorden van sterrenkundige Vincent Icke. En algemener: waar komt het vandaan dat men het nut wil meten? In

navolging van jurist Dorien Pessers denk ik dat we in onze maatschappij iets belangrijks zijn verloren, namelijk het vertrouwen tussen de gemeenschap en de professional. Vroeger bepaalden de dokter, de leraar en de wetenschapper zelf wat belangrijk was, tegenwoordig moet overal rekenschap over worden afgelegd. Dat kan het beste door onderzoek ook voor een groter publiek toegankelijk te maken. Dat is zinvol, een woord dat sowieso beter volstaat dan nut.'

Claes de Vreese: 'Nee. Er zijn grote gevaren verbonden aan een financieringsvorm op basis van wat men vermoedt dat het maatschappelijk nut is. Dat nut is veranderlijk en afhankelijk van wie het bekijkt. Ook moet je je realiseren dat veel wetenschappelijke inzichten het product zijn van onderzoek dat vooraf absoluut niet getoetst was op enig maatschappe-

lijk nut. Ten derde is het niet wenselijk dat onderzoekers zich laten leiden door de beleidsagenda van de politiek. Ik zal een voorbeeld geven: na 9/11 is er veel onderzoek gedaan naar allerlei beveiligingsissues. Dergelijk onderzoek duurt lang en tegen de tijd dat er een antwoord kwam, was de politiek alweer een paar stappen verder. Zij concludeerden dat het antwoord niet meer voldeed aan de laatste eisen. Het tempo van de wetenschap is nooit gelijk aan het hijgende tempo van de politiek. Er moet een balans gevonden worden tussen subsidies voor vrije en vraaggestuurde wetenschap. Het moet in elk geval niet zo zijn dat de wetenschap gaat fungeren als een kant-en-klaar beleidsadviescentrum.' ■■■

In deze rubriek reflecteren wetenschappers op een actuele stelling.